



## รายงานการวิจัย

การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

กรณีศึกษา : ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

WORKING CAPITAL MANAGEMENT TO SUPPORT  
ONE TAMBON ONE PRODUCT BUSINESS:

CASE STUDY OF FABRIC PRODUCT IN SONGKHLA PROVINCE

ดร.นุชชรา พึ่งวิริยะ

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณกองทุนวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ชื่องานวิจัย	การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา
ผู้วิจัย	ดร.นุชชรา พึ่งวิริยะ
คณะ	วิทยาการจัดการ
ปี	2559

### บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการเงินทุนหมุนเวียน แหล่งเงินทุนหมุนเวียน การจัดการเงินทุนหมุนเวียน และรูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา โดยทำการศึกษาจากสมาชิกกลุ่ม จำนวน 55 คน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารกลุ่ม ได้แก่ ประธาน รองประธาน เภรัญญิก และเลขานุการ กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ผ้าฝ้าย หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา ที่ผลิตภัณฑ์ได้รับการคัดสรรในระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทอผ้าร่วมไทรรวมกลุ่มสงขลาบาคิก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาคิก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โซติช่วงบาคิก 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) การจัดหาเงินทุน แหล่งจัดหาเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมมาจากแหล่งเงินทุนจากเจ้าของกิจการและจากการก่อหนี้ระยะสั้น 2) การจัดสรรเงินทุน กิจการควรจัดสรรเงินทุนเพื่อใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อนำมาใช้ในการผลิตสินค้าและการจัดซื้อสินค้าเพื่อการจำหน่าย และ 3) นโยบายการจ่ายเงินปันผล ควรดำเนินการแบ่งกำไรจากการดำเนินงานออกเป็น 2 ส่วน คือ การปันผลให้กับสมาชิก และการนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มทอผ้าร่วมไทรรวม เป็นกลุ่มเดียวที่มีการจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจที่ดี โดยมีการบริหารงานกลุ่มในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงาน มีแหล่งเงินทุนมาจากแหล่งเงินทุนภายใน ได้แก่ เงินฝากและเงินปันผลรายได้จากการรับฝากขายสินค้าของสมาชิกกลุ่ม และการบริหารงานกลุ่มจะนำเงินทุนที่ได้มาจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อจัดสรรให้กับสมาชิกในราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาด และเมื่อสมาชิกผลิตสินค้าสำเร็จรูปแล้วก็สามารถนำมาฝากขายที่กลุ่มได้โดยกลุ่มจะมีการหักเงินปันผลจากการรับฝากขายเพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการบริหารงาน ทำให้กลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยไม่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก

**Research Title** Working capital management to support One Tambon One Product business: case study of fabric product in Songkhla Province

**Researcher** Dr. Nuchsa Pringviriya

**Faculty** Faculty of Management Sciences

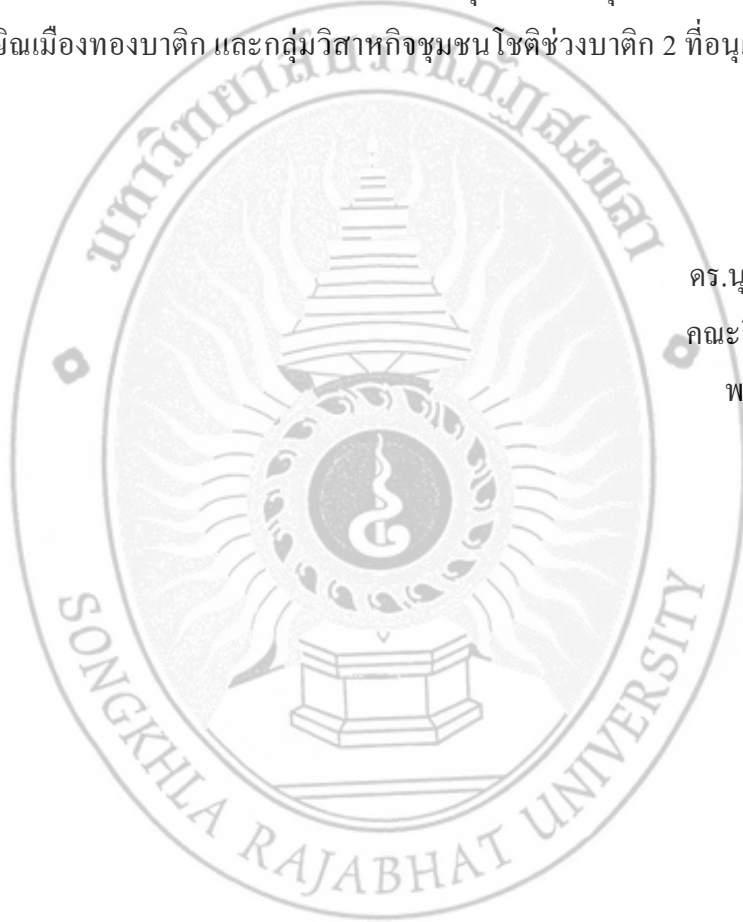
**Year** 2016

### **Abstract**

The research of working capital management to support One Tambon One Product business: case study of fabric product in Songkhla province is a mixed method of quantitative and qualitative research. The purposes of this research are to study the situation and problem in working capital needs, working capital fund, working capital management, and type of working capital management to run a business in case of One Tambon One Product business: case study of fabric product in Songkhla province. This research collected data from 55 members and in-depth interview management team such as chairman, vice-chairman, treasurer, and secretary of four groups of 4 and 5 stars'2012 of fabric product in Songkhla province namely Romsai Group, Songkhla Batik Group, Taksin-Muangthong Batik Group, and Chotchuang Batik 2 community enterprise Group. The result shown that type of working capital management consists of three functions: acquisition, allocation, and dividend policy. And the results also shown that Romsai Group is only one group of fabric product in Songkhla province had a good working capital management by using internal source of working capital fund to support their business.

## กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีต้องขอขอบพระคุณทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และขอขอบคุณผู้บริหารกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทอผ้าร่วมไทร กลุ่มสงขลาบาดิก กลุ่มทักซิณเมืองทองบาดิก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โซติช่วงบาดิก 2 ที่อนุเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยนี้



ดร.นุชชรา พึ่งวิริยะ  
คณะวิทยาการจัดการ  
พฤศจิกายน 2559

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์	5
1.6 สมมติฐานการวิจัย	5
1.7 กรอบความคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. แนวคิดและทฤษฎี	7
1.1 แนวคิดการจัดการเงินทุนหมุนเวียน	7
1.2 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน	9
1.3 ประเภทของเงินทุนหมุนเวียน	10
1.4 การจัดหาเงินทุน	11
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 ความเป็นมาของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	12
2.2 แนวคิดและหลักการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	15
2.3 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)	16
2.4 ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย	16

2.5 ข้อมูลกลุ่มอาชีพในจังหวัดสงขลา	18
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
<b>บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย</b>	<b>31</b>
3.1 รูปแบบการวิจัย	31
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
3.3 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
<b>บทที่ 4 ข้อมูลของธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ศึกษา</b>	<b>36</b>
4.1 กลุ่มทอผ้าร่มไทร	36
4.2 กลุ่มสงขลาบาติก	41
4.3 กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก	43
4.4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน โขติช่วงบาติก 2	53
<b>บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล</b>	<b>56</b>
5.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
<b>บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</b>	<b>75</b>
6.1 สรุปผลการวิจัย	75
6.2 อภิปรายผล	77
6.3 ข้อเสนอแนะ	80
<b>บรรณานุกรม</b>	<b>82</b>
<b>ภาคผนวก</b>	<b>82</b>
แบบสอบถาม	84
แบบสัมภาษณ์	86
<b>ประวัติผู้วิจัย</b>	<b>87</b>

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.1	นโยบายสนับสนุนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตั้งแต่ปี 2544-ปัจจุบัน	14
2.2	คุณลักษณะมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย	18
3.1	กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ในจังหวัดสงขลา ปี 2555	32
3.2	กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ปี 2555	33
4.1	การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของกลุ่มทักซิโม่เมืองทองบาดึก	47
5.1	เพศของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	57
5.2	อายุของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	57
5.3	สถานภาพของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	58
5.4	ระดับการศึกษาของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	58
5.5	อาชีพหลักของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	59
5.6	รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	59
5.7	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกจากการเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	60
5.8	ชื่อกลุ่มที่สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	61
5.9	ระยะเวลาที่สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	61
5.10	อาชีพในการเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	61
5.11	จำนวนสมาชิกของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	62
5.12	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	62
5.13	ขนาดของกิจการ (เงินทุนหมุนเวียน) ของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	63
5.14	ปริมาณขายเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	63
5.15	ตลาดของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	64
5.16	แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	64

5.17	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	65
5.18	ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	67
5.19	ต้นทุนอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตผ้าบาติก	71
5.20	รายได้+ค่าใช้จ่ายในการผลิตเสื้อผ้าบาติกต่อตัว	71





## สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
2.1	กึ่งมือ	20
2.2	ฟิมหรือพินหวี	20
2.3	การสอดคกระสวย	21
2.4	การเหยียบดินเหยียบ	21
2.5	การกระตุกกระสวย	22
4.1	ผ้าทอยกดอก	38
4.2	ผ้าปูโต๊ะ	39
4.3	ผ้าทอมือ	39
4.4	กล่องใส่ทิชชู	40
4.5	ของชำร่วย	40
4.6	สถานที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์	42
4.7	ผ้าชั้นบาติก	42
4.8	ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก	43
4.9	ใบอนุญาต/ใบรับรองการจดทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP	44
4.10	ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่ได้รับ ระดับ 4 ดาว ในปี 2552 และ 2553	44
4.11	ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่ได้รับ ระดับ 5 ดาว ในปี 2555	45
4.12	การวางจำหน่ายที่ร้านเมืองใต้ เกาะยอ (ป่าลิม 2)	48
4.13	ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปผ้าบาติก	49
4.14	ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกและหมอนอิง	50
4.15	ผลิตภัณฑ์กระเป๋า	50
4.16	ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าบาติก	51
4.17	ตราสินค้า	52
4.18	ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก	54
5.1	วงจการเงินทุนหมุนเวียน	74

## บทที่ 1

### บทนำ

การวิจัย เรื่อง การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการเงินทุนหมุนเวียน แหล่งเงินทุนหมุนเวียน การจัดการเงินทุนหมุนเวียน และรูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา โดยมีเนื้อหาในบทที่ 1 ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำการศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ สมมติฐานการวิจัย และกรอบความคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

#### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ปี พ.ศ. 2555-2559 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 26 ตุลาคม 2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยเน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม เพื่อให้เป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลอย่างยั่งยืน โดยมีแนวคิดในการพัฒนาชุมชนที่มีความสนใจในอาชีพเดียวกันให้มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพ และสนับสนุนให้มีการสร้างกลุ่มที่เข้มแข็งในลักษณะเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ มีการศึกษาศักยภาพของเงินทุนและวัตถุดิบในชุมชน องค์กรความรู้พื้นฐานและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเน้นการขยายกิจการตามกำลังของเงินทุนของตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไป มีกระบวนการผลิตที่ประหยัด เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม วิจัยและพัฒนาสินค้ามุ่งสู่คุณภาพและมาตรฐาน สร้างสินค้าที่มีเอกลักษณ์ มีการขยายฐานการตลาดจากภายในประเทศสู่ต่างประเทศ มีการแบ่งผลกำไรคืนสู่สมาชิกและชุมชนอย่างเป็นธรรม เน้นความซื่อสัตย์ และการแบ่งปันแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม ให้ได้รับประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ และส่งผลให้สังคมโดยรวมดีขึ้น นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจและสังคมยังส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product: OTOP) ให้มีบทบาทในการพัฒนาประเทศและพร้อมที่จะสามารถนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่การแข่งขันในระดับสากลได้

เนื่องจากในปี 2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นโครงการที่รัฐบาลได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ให้สามารถคิดเองทำเองในการพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยรัฐบาลจะเข้าไปช่วยเหลือด้านการจัดการเพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยระบบร้านค้าเครือข่าย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ประเทศไทยมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จำนวน 616,134.68 ล้านบาท (ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2556)

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่ถือเป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและเป็นจังหวัดหน้าด่านในภาคใต้ที่จะต้องดำเนินการต่าง ๆ ในแนวรับและแนวรุก เนื่องจากเป็นจังหวัดชายแดนที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน วัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่แล้วเป็นประจำ และการเริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนจะส่งผลให้การดำเนินการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านภาษีที่จะปรับลดลง การเข้าออกของนักท่องเที่ยว แรงงานที่อาจเคลื่อนย้ายเข้ามามากขึ้น รวมทั้งการร่วมมือระหว่างไทย-มาเลเซีย (JDS) และกรอบความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดจีน-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) รวมทั้งการพัฒนาเมืองชายแดนและเขตเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้จังหวัดสงขลาเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจของมาเลเซีย พัฒนาทางหลวงพิเศษ (Motor Way) สายหาดใหญ่-ชายแดนมาเลเซีย รวมทั้งพัฒนาทักษะด้านภาษาและฝีมือแรงงานให้พร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน และการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (แผนยุทธศาสตร์ประชาคมอาเซียนจังหวัดสงขลา 2558-2560, 2557)

จังหวัดสงขลาเป็นเมืองท่าที่สำคัญของภาคใต้ตอนล่างมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีชุมชนโบราณ เมืองเก่าแก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณีและการละเล่นพื้นเมือง ศิลปะพื้นบ้านอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาช้านาน ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ 7,393,889 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4.62 ล้านไร่ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 27 ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคใต้ รองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช มีอาณาเขตติดต่อ คือ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง ทิศตะวันออกติดต่อกับอ่าวไทย ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิส ประเทศมาเลเซีย และทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดพัทลุงและสตูล แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมืองสงขลา 2) อำเภอสทิงพระ 3) อำเภอจะนะ 4) อำเภอนาทวี 5) อำเภอเทพา 6) อำเภอสะบ้าย้อย 7) อำเภอระโนด

8) อำเภอกระเส็นรุ้ 9) อำเภอรัตถุมิ 10) อำเภอสะเดา 11) อำเภอหาดใหญ่ 12) อำเภอนาหม่อม 13) อำเภอควนเนียง 14) อำเภอบางกล่ำ 15) อำเภอสิงหนคร และ 16) อำเภอลองหอยโข่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จังหวัดสงขลามีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คิดเป็นมูลค่า 56.28 ล้านบาท มีผู้ลงทะเบียน 310 ราย แบ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชน 217 ราย ผู้ประกอบการรายเดียว 84 ราย และกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 9 ราย มีผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนทั้งสิ้น 599 ผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดสรร แบ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชน 420 ผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการรายเดียว 149 ผลิตภัณฑ์ และกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 30 ผลิตภัณฑ์ (ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา, 2555)

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดสงขลามักจะประสบปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตผ้าพื้นเมืองประเภทผ้าฝ้าย เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตสูงและการผลิตในแต่ละชิ้นงานใช้ระยะเวลาาน ทำให้กลุ่มผู้ผลิตไม่สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตได้เนื่องจากขาดเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตเพื่อจัดจำหน่าย ทำให้กลุ่มประสบปัญหาในการผลิตสินค้าเพื่อวางจำหน่าย ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการขาดรายได้และการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย พ.ศ. 2556-2561 ที่ต้องการเพิ่มขีดความสามารถให้ธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สู่สากล และนโยบายรัฐบาลตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2555-2558 ที่ต้องการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีศักยภาพและสามารถแข่งขันในตลาดสากลได้โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้สมาชิกธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ได้รับเงินยืมจากแหล่งทุนในชุมชนเพิ่มขึ้น และจัดทำโครงการบูรณาการความร่วมมือกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สู่เวทีโลก ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการสนับสนุนเงินทุนเพิ่มขึ้น

จากความจำเป็นดังกล่าวจึงต้องมีการศึกษาการจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา โดยทำการศึกษาธุรกิจที่ผลิตภัณฑ์ได้รับการคัดสรรในระดับ 5 ดาว และระดับ 4 ดาว ปี พ.ศ. 2555 จำนวน 4 ราย ได้แก่ กลุ่มทอผ้าร่วมไทร กลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โชติช่วงบาติก 2 โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการเงินทุนหมุนเวียน แหล่งเงินทุนหมุนเวียน การจัดการเงินทุนหมุนเวียน และรูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์และรูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา
- (2) เพื่อศึกษาแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา
- (3) เพื่อศึกษาการจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา
- (4) เพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

## 1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- (1) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา
- (2) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา
- (3) เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

## 1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะทำการศึกษาธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ผ้าฝ้าย หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลาที่ผลิตภัณฑ์ได้รับการคัดสรรในระดับ 5 ดาวและระดับ 4 ดาว ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 4 ราย ได้แก่

- (1) กลุ่มทอผ้าร่วมไทร ตั้งอยู่เลขที่ 53/1 หมู่ 5 ตำบลเกาะข่อย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- (2) กลุ่มสงขลาบาติก ตั้งอยู่เลขที่ 591 ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- (3) กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก ตั้งอยู่เลขที่ 16 ถนนทักษิณเมืองทอง 2 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- (4) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโซติช่วงบาติก 2 ตั้งอยู่เลขที่ 37 หมู่ 3 ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

## 1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

(1) ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ หมายถึง ข้อมูลของธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ประกอบไปด้วย ลักษณะของธุรกิจ ขนาดของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ประเภทของสินค้า ปริมาณการขาย และนโยบายของกิจการ

(2) ธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมายถึง สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่รัฐบาลให้การส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นสินค้าที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้แก่ครัวเรือนหรือชุมชน

(3) เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) หมายถึง เงินทุนที่ธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ต้องใช้หมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจก่อนที่จะได้รับเงินสดจากการขายสินค้าหรือรับชำระหนี้จากลูกหนี้การค้า เพื่อให้ธุรกิจสามารถขายสินค้าได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

(4) การจัดการเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital Management) หมายถึงการจัดการเงินทุนที่กิจการต้องใช้หมุนเวียนในการดำเนินงานก่อนที่จะได้รับเงินสดจากการขายสินค้าหรือการชำระหนี้จากลูกหนี้การค้า

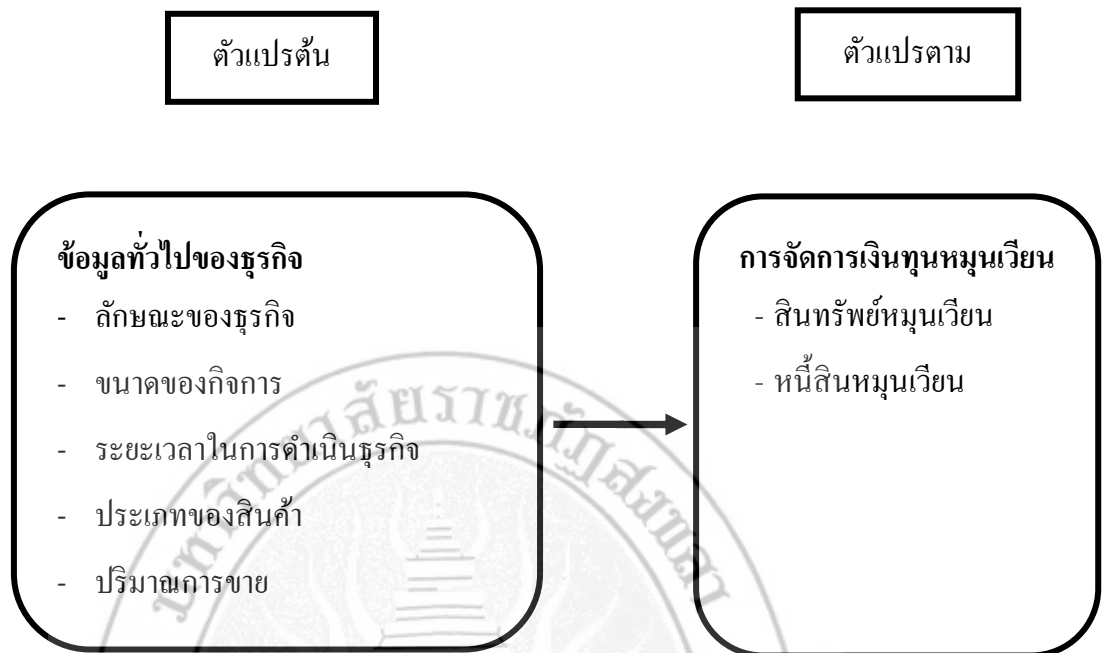
(5) สินทรัพย์หมุนเวียน หมายถึง เงินสดหรือสินทรัพย์อื่น ๆ ที่สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ภายในระยะเวลา 1 ปี หรือ 1 รอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการ เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ที่สามารถชำระหนี้ได้ภายในรอบระยะเวลาบัญชี สินค้าคงเหลือ รวมถึงค่าใช้จ่ายล่วงหน้าอื่น ๆ เช่น ค่าเช่าล่วงหน้า ค่าเบี้ยประกันภัยล่วงหน้า เป็นต้น

(6) หนี้สินหมุนเวียน หมายถึง พันธะผูกพันที่กิจการต้องมีการจ่ายชำระคืนแก่เจ้าหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หรือในรอบระยะเวลาการปฏิบัติงานตามปกติของกิจการ เช่น เจ้าหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เป็นต้น

## 1.6 สมมติฐานการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการจัดการเงินทุนหมุนเวียนทั้งด้านสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน

## 1.7 กรอบความคิดในการวิจัย



## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี
  - 1.1 แนวคิดการจัดการเงินทุนหมุนเวียน
  - 1.2 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน
  - 1.3 ประเภทของเงินทุนหมุนเวียน
  - 1.4 การจัดหาเงินทุน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.1 ความเป็นมาของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
  - 2.2 แนวคิดและหลักการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
  - 2.3 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)
  - 2.4 ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย
  - 2.5 ข้อมูลกลุ่มอาชีพในจังหวัดสงขลา
  - 2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 2.1. แนวคิดและทฤษฎี

##### 2.1.1 แนวคิดการจัดการเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital Management)

การจัดการเงินทุนหมุนเวียน มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจและมีความจำเป็นต่อกิจการที่จะต้องใช้หมุนเวียนในการดำเนินงานก่อนที่จะได้รับเงินสดจากการขายสินค้าหรือบริการ โดยเฉพาะกิจการที่ผลิตหรือขายสินค้า

การจัดการเงินทุนหมุนเวียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องความอยู่รอดความสามารถในการชำระหนี้ และความสามารถในการทำกำไรของกิจการ การจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดต้นทุนทางการเงินและช่วยเพิ่มเงินทุนในการขยายกิจการ



ซึ่งสามารถลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หมุนเวียน ในการตัดสินใจทางการเงินจะเป็นการตัดสินใจที่สำคัญ 2 ประการ คือ

(1) การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งเป็นแหล่งใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

(2) การก่อกำหนดซึ่งถือเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การจัดการเงินทุนหมุนเวียน คือ

(1) การกำหนดและรักษาระดับของสินทรัพย์หมุนเวียนให้เหมาะสม

(2) กำหนดสัดส่วนของเงินทุนจากแหล่งระยะสั้น ระยะยาวให้เหมาะสม

(3) จัดหาเงินทุนจากแหล่งระยะสั้นให้เหมาะสม

(4) ต้องอยู่ภายใต้ระดับของกำไรและความเสี่ยงที่เหมาะสม

#### ความหมายของเงินทุนหมุนเวียน

เงินทุนหมุนเวียนอาจมีความหมายที่แตกต่างกันดังนี้

(1) เงินทุนหมุนเวียนรวม (working capital) หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด เพื่อใช้ในการดำเนินงานที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายในระยะเวลา 1 ปี

(2) เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (net working capital) หมายถึง ผลต่างของสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน

(3) เงินทุนหมุนเวียนจากการดำเนินงานสุทธิ (net operating working capital) หมายถึง ผลต่างระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนในการดำเนินงาน (เงินสด + ลูกหนี้ + สินค้าคงเหลือ) กับหนี้สินหมุนเวียนในการดำเนินงาน (เจ้าหนี้การค้า + ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย) ดังสมการ

เงินสดหมุนเวียน จากการดำเนินงานสุทธิ	=	สินทรัพย์หมุนเวียน ในการดำเนินงาน	-	หนี้สินหมุนเวียน ในการดำเนินงาน
---	---	--------------------------------------	---	------------------------------------

(4) เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียน (current asset) ได้แก่ เงินสด เงินลงทุนระยะสั้น ลูกหนี้ สินค้า และค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

(5) เงินทุนหมุนเวียน (working capital) หมายถึง จำนวนเงินที่ลงทุนไปในสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด ได้แก่ เงินสด (cash) หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด (marketable securities) ลูกหนี้การค้า (accounts receivable) และสินค้าคงเหลือ (inventory)

(6) เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนถาวร (permanent current assets) หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนขั้นต่ำที่ธุรกิจต้องมีไว้ตลอดเวลา ได้แก่ เงินสดขั้นต่ำ ลูกหนี้ขั้นต่ำ และจำนวนสินค้าที่กิจการจะต้องถือไว้ขั้นต่ำ

(7) เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนชั่วคราว (temporary current assets) ได้แก่ สินทรัพย์หมุนเวียนที่กิจการถือไว้ชั่วคราว โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นฤดูกาล ในช่วงที่ขายดีกิจการจำเป็นต้องมีสินค้ามาก และเมื่อขายไปมากย่อมมีลูกหนี้การค้ามาก ทั้งสินค้าและลูกหนี้ที่มีจำนวนมากว่าที่กิจการมีตามปกติถือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนชั่วคราว

#### **ความสำคัญของการจัดการเงินทุนหมุนเวียน**

เงินทุนหมุนเวียนถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของสินทรัพย์ของกิจการ โดยเฉพาะในกิจการที่ผลิตและขายสินค้าจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่สูงกว่ากิจการที่ขายบริการ

(1) สินทรัพย์หมุนเวียนเป็นสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงและได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนน้อยกว่าการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ดังนั้น กิจการต้องลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนให้เหมาะสม

(2) จำนวนเงินลงทุนหมุนเวียนและส่วนประกอบของเงินทุนหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง ดังนั้น กิจการจะต้องตัดสินใจทั้งการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนและการจัดหาเงินมาลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน

(3) เงินทุนหมุนเวียนถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับกิจการขนาดเล็ก เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนมาก ดังนั้น เพื่อความอยู่รอดของกิจการขนาดเล็กจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้เหมาะสม

#### **วัตถุประสงค์ของการจัดการเงินทุนหมุนเวียน**

(1) ทำให้มีสภาพคล่อง (liquidity) หมายถึง การที่กิจการสามารถชำระหนี้ระยะสั้นและรายการต่าง ๆ ได้ เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน ค่าเช่า เจ้าหนี้การค้า เป็นต้น

(2) มีความสามารถในการทำกำไร (profitability) หมายถึง มีความสามารถในการดำเนินงานให้คุ้มกับเงินลงทุนที่ลงทุนไป

(3) เพื่อให้ธุรกิจพยายามกำหนดปริมาณเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพราะจะทำให้เสียประโยชน์จากโอกาสต่างๆ

### **2.1.2 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน**

(1) ลักษณะของธุรกิจ (nature of the firm's business) เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียน ธุรกิจที่มีการผลิตสินค้าจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าธุรกิจประเภทอื่น ๆ เนื่องจากมีสินค้าและลูกหนี้มากกว่า

(2) ขนาดของกิจการ (size of firm) กิจการขนาดใหญ่มีความสามารถในการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนได้มีประสิทธิภาพมากกว่ากิจการขนาดเล็ก ทำให้กิจการขนาดใหญ่มีสินทรัพย์หมุนเวียนเทียบกับสินทรัพย์รวมในอัตราที่ต่ำกว่ากิจการขนาดเล็ก กิจการขนาดใหญ่สามารถ

ผลิตสินค้าได้ประหยัดกว่าและจัดหาเงินทุนได้ง่ายกว่า ทำให้กิจการขนาดใหญ่มีส่วนการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าและลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมากกว่า

(3) ปริมาณขาย (sale volume) การเพิ่มปริมาณขายจะก่อให้เกิดจำนวนเงินลงทุน ในสินทรัพย์หมุนเวียน ได้แก่ เงินสด ลูกหนี้ ที่จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย รวมทั้งหนี้สินหมุนเวียนและเจ้าหนี้การค้าก็จะเพิ่มไปตามสินค้าคงเหลือ

(4) ฤดูกาลและวัฏจักร (seasonal and cyclical) ความต้องการสินค้าและบริการ ของธุรกิจจะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามฤดูกาล เมื่อยอดขายเปลี่ยนแปลงไปจะทำให้เงินทุนหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

(5) เทคโนโลยี (technology) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะทำให้จำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนลดลง เช่น เทคโนโลยีในการผลิตที่ทำให้ระยะเวลาในการผลิตสินค้าสั้นลงจะทำให้จำนวนสินค้าระหว่างผลิตและสินค้าสำเร็จรูปลดลง เทคโนโลยีในการชำระหนี้ที่ทันสมัยทำให้ได้รับเงินสดเร็วขึ้นและจำนวนเงินลงทุนในเงินสดและลูกหนี้ลดลง

(6) นโยบายของกิจการ (firm's policies) นโยบายของธุรกิจส่งผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน เช่น ช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ กิจการขาดสภาพคล่อง ต้องจงใจให้ลูกค้าชำระหนี้เร็วขึ้นโดยอาจเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการชำระหนี้ นอกจากนี้ นโยบายการผลิตก็ส่งผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน เช่น การผลิตสินค้าแบบสม่ำเสมอจะทำให้กิจการมีสินค้าคงเหลือมากกว่า การผลิตสินค้าแบบขึ้นลงตามฤดูกาล การผลิตสินค้าตามฤดูกาลจะผลิตสินค้ามากเมื่อขายได้มากและจะผลิตสินค้าน้อยเมื่อขายได้น้อย

(7) ทักษะของผู้บริหารเกี่ยวกับผลตอบแทนและความเสี่ยง ผู้บริหารประเภทระมัดระวังจะใช้นโยบายระมัดระวังเกี่ยวกับเงินทุนหมุนเวียนโดยการถือสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าการจัดการจัดหาเงินทุนระยะยาวทำให้ได้ผลตอบแทนต่ำและมีความเสี่ยงต่ำ ผู้บริหารประเภทกล้าเสี่ยงกิจการจะมีเงินทุนหมุนเวียนต่ำโดยการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยและจัดหาเงินทุนระยะสั้นมากทำให้ผลตอบแทนสูงและความเสี่ยงสูง

(8) ความสามารถในการจัดหาเงินทุน ธุรกิจที่มีความสามารถจัดหาเงินทุนได้ดีจะมีเงินทุนหมุนเวียนต่ำกว่าธุรกิจที่มีความสามารถในการจัดหาเงินทุนต่ำ

### 2.1.3 ประเภทของเงินทุนหมุนเวียน

ในการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนผู้บริหารจะต้องตัดสินใจว่าจะลงทุนในสินทรัพย์ใดบ้างจำนวนเท่าใด

(1) สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนถาวร (permanent current assets) หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนขั้นต่ำที่ธุรกิจต้องมีไว้ตลอดเวลา ได้แก่ เงินสดขั้นต่ำ ลูกหนี้ขั้นต่ำ และจำนวนสินค้าที่กิจการจะต้องถือไว้ขั้นต่ำ

(2) สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนชั่วคราว (temporary current assets) หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนที่กิจการถือไว้ชั่วคราว โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นฤดูกาล ในช่วงที่ขายดีกิจการจำเป็นต้องมีสินค้ามาก และเมื่อขายไปมากย่อมมีลูกหนี้มาก ทั้งสินค้าและลูกหนี้ที่มีจำนวนมากกว่าที่กิจการมีตามปกติถือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนชั่วคราว

#### 2.1.4 การจัดหาเงินทุน

องค์กรธุรกิจสามารถจัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการตามระยะเวลา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

เงินทุนระยะสั้น (short term financing) หมายถึง เงินทุนที่องค์กรธุรกิจจัดหาเพื่อใช้ในการดำเนินงาน มีกำหนดระยะเวลาจ่ายคืนไม่เกิน 1 ปี ได้แก่ การจัดหาทรัพย์สินหมุนเวียนจ่ายเดือนพนักงาน ซื้อมัสดำเนินการผลิต แหล่งในการจัดหาเงินทุนระยะสั้น ได้แก่

(1) ธนาคารพาณิชย์ การจัดหาเงินทุนระยะสั้นจากธนาคารพาณิชย์ขององค์กรธุรกิจ แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การเบิกเงินเกินบัญชีธนาคาร คือ ธุรกิจมีบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวัน เมื่อธุรกิจมีความต้องการเงินทุนหมุนเวียนระยะสั้น สามารถทำข้อตกลงกับธนาคารขอเบิกเงินจำนวนมากว่าจำนวนที่ฝากไว้ โดยที่ธนาคารอาจขอให้ใช้หลักทรัพย์บุคคลมาค้ำประกัน และธนาคารจะคิดดอกเบี้ยจากจำนวนเงินที่เบิกเกินบัญชีเงินฝากไว้ไปใช้

1.2 การนำสินค้าหรือใบรับสินค้าค้ำประกันการกู้ คือ ธุรกิจกู้เงินธนาคารโดยนำสินค้าหรือสลักหลังใบรับสินค้าเป็นหลักประกันการกู้จากธนาคาร กำหนดการชำระเงินเมื่อจำหน่ายสินค้าได้

(2) ใช้เอกสารเครดิต คือ ธุรกิจใช้เอกสารเครดิตในการกู้เงินจากเจ้าหนี้ เอกสารที่ใช้ในการกู้ระยะสั้น ได้แก่ เช็คลงวันที่ล่วงหน้า การขายสดตัวเงินให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้เจ้าหนี้

(3) สินเชื่อทางการค้า คือ ธุรกิจจัดหาเงินทุนระยะสั้นได้ตามประเพณีการค้า โดยการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อได้สินค้านำก่อนและชำระเงินภายหลัง หรือการรับรองตั๋วแลกเงินที่เจ้าหนี้เป็นผู้ออก

เงินทุนระยะยาว (long term financing) หมายถึง เงินทุนที่องค์กรธุรกิจจัดหา มีกำหนดระยะเวลาจ่ายคืนเงินกว่า 5 ปี แหล่งในการจัดหาเงินทุนระยะยาว ได้แก่

(1) เจ้าของทุนธุรกิจ โดยการเพิ่มทุนของเจ้าของธุรกิจประเภทเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน และการออกจำหน่ายหุ้นของธุรกิจประเภทบริษัทจำกัด หุ้นของบริษัท ได้แก่ หุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ

(2) ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ องค์กรธุรกิจสามารถจัดหาเงินทุนระยะยาวได้โดยการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืม เช่น ที่ดิน อาคาร เป็นต้น

(3) จำหน่ายพันธบัตร ธุรกิจสามารถจัดหาเงินทุนระยะยาวได้โดยออกเอกสารจำหน่ายให้แก่ประชาชน ผู้ถือพันธบัตรมีสภาพเป็นเจ้าของธุรกิจ ผลตอบแทนที่ได้รับ คือ ดอกเบี้ยที่มีอัตราแน่นอน ไม่ว่าธุรกิจจะมีกำไรหรือขาดทุน

(4) กู้ยืมจากรัฐบาล รัฐบาลมีนโยบายให้ธุรกิจขนาดเล็กกู้ระยะยาวโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำเพื่อส่งเสริมการขายตัวของธุรกิจ

## 2.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 2.2.1 ความเป็นมาของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

1) รัฐบาลได้ดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมทั่วทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับประเทศ ทั้งในส่วนกลางและคณะกรรมการระดับภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1.1) สร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน
- 1.2) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
- 1.3) ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.4) ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 1.5) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชน

เป็นการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง โดยรัฐบาลสนับสนุนช่วยเหลือด้านความรู้ เทคโนโลยี ทุนการบริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนไปสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) รัฐบาลมีนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างเครือข่ายประเภทผลิตภัณฑ์ (cluster) รวมทั้งให้มีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP ตามส่วนแบ่งทางการตลาด (marketing segment) ในปี พ.ศ. 2555 โดยแบ่งกลุ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ออกเป็น 4 กลุ่ม เรียกว่า กลุ่ม A B C D

2.1) กลุ่ม A หมายถึง ดาวเด่นสู่สากล เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานสูงและผลิตได้ปริมาณมาก สินค้ากลุ่มนี้มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสเข้าถึงตลาดเป้าหมาย

2.2) กลุ่ม B หมายถึง สร้างคุณค่ากลุ่มลูกค้าเฉพาะ เป็นสินค้ามีคุณภาพ มีราคาสูง แต่ผลิตได้ปริมาณน้อย สินค้ากลุ่มนี้มุ่งเน้นการสร้างคุณค่ามูลค่าเพิ่มตลาดเฉพาะ

2.3) กลุ่ม C หมายถึง พัฒนาเข้าสู่ตลาดแข่งขัน เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่ำ ราคาต่ำ แต่ผลิตได้จำนวนมาก สินค้ากลุ่มนี้มุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพสู่การแข่งขัน

2.4) กลุ่ม D หมายถึง การปรับตัวเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานการผลิต เป็นสินค้าที่มีคุณภาพต่ำ ราคาต่ำ ผลิตได้จำนวนน้อย สินค้ากลุ่มนี้มุ่งเน้นการรับช่วงการผลิต โดยคำนึงถึงทักษะฝีมือเดิมและเพิ่มทางเลือกการมีอาชีพเสริม

3) ประเภทผลิตภัณฑ์ที่คัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มประเภทผลิตภัณฑ์ ดังต่อไปนี้

3.1) ประเภทอาหาร หมายถึง ผลผลิตทางการเกษตรและอาหารแปรรูป ซึ่งได้รับมาตรฐาน อย., GAP, GMP, HACCP, Qmark, มพข., มอก., มาตรฐานเกษตรอินทรีย์, ฮาลาล และมีบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายทั่วไป

3.2) ประเภทเครื่องดื่มน้ำ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้แก่ สุราแช่ สุรากลั่น เช่น สาโท อุ ไวน์ เหล้าขาว 35 – 40 ดีกรี เป็นต้น และเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม ประเภทพร้อมดื่ม ผลิตภัณฑ์ประเภทชงละลาย และผลิตภัณฑ์ประเภทชง เช่น น้ำผลไม้ น้ำสมุนไพร จิงผงสำเร็จรูป มะตูมผง ชาใบหม่อน ชาจีน เป็นต้น

3.3) ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย หมายถึง ผ้าทอและผ้าถักจากเส้นใยธรรมชาติ หรือเส้นใยสังเคราะห์ รวมทั้งเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และเครื่องแต่งกายที่ใช้ประดับตกแต่งประกอบการแต่งกาย ทั้งประโยชน์เพื่อการใช้สอยและเพื่อความสวยงาม

3.4) ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีไว้ใช้หรือตกแต่งประดับประดาในบ้านหรือสถานที่ต่าง ๆ เช่น เครื่องใช้ในบ้าน เครื่องครัว เครื่องเรือน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้สอยหรือประดับตกแต่งหรือให้เป็นของขวัญ เพื่อให้ผู้รับนำไปใช้สอยในบ้าน ตกแต่งบ้าน รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิต ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์นั้นต้องไม่ผลิตโดยใช้เครื่องจักรเป็นหลักและใช้แรงงานคนเป็นส่วนเสริมหรือไม่ใช้แรงงานคน

3.5) ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร หมายถึง ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรหรือมีสมุนไพรเป็นส่วนประกอบ อ้างใช้ประโยชน์และอาจส่งผลต่อสุขภาพ ได้แก่ ยาจากสมุนไพร เครื่องสำอางสมุนไพร วัตถุดิบสมุนไพรที่ใช้ในบ้านเรือน เช่น น้ำยาล้างจานสมุนไพร สมุนไพรไล่หรือกำจัดแมลง และรวมถึงผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรที่ใช้ทางการเกษตร

4) ขั้นตอนการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระดับตำบล มีหน้าที่หลักในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบล ให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบในท้องถิ่น และแผนชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 และ 3 ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด มีหน้าที่ในการจัดลำดับ  
ผลิตภัณฑ์เด่นตำบลต่างๆ ของอำเภอ การบูรณาการแผนและงบประมาณเพื่อให้การสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 4 และ 5 ระดับส่วนกลาง มีหน้าที่หลักในการกำหนดนโยบาย  
ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กำหนดมาตรฐาน  
หลักเกณฑ์การคัดเลือก/ขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบล และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อการ  
สนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บท

5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

การดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงจากท้องถิ่นสู่สากลในการพัฒนา  
คุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ  
กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้ “การส่งเสริมอาชีพผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็น  
นโยบายเร่งด่วนที่สำคัญ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนท้องถิ่น และแก้ไข  
ปัญหาการประกอบอาชีพทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน ระดับกลุ่ม ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล  
ตลอดจนเครือข่ายกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ  
พอเพียง สามารถพัฒนาต่อยอดไปถึงระดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อไป

ตารางที่ 2.1 นโยบายสนับสนุนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตั้งแต่ปี 2554 – ปัจจุบัน

ปี พ.ศ.	นโยบายสนับสนุน
2544	การจัดกลไกบริหารและบูรณาการการทำงานร่วมกับส่วนราชการ (Ministerial integration)
2545	การค้นหาผลิตภัณฑ์หลัก (In search of excellent)
2546	การคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ (OTOP Product Champion : OPC)
2547	การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ (Quality & standard )
2548	การส่งเสริมด้านการตลาด ( Marketing )
2549	การคัดสรร OTOP โดดเด่น In search of excellent OTOP and OTOP Village champion
2550	ค้นหาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพทางการตลาด รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายขององค์ความรู้ในชุมชน (Knowledge base)
2551	การสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur promotion)
2552	หมู่บ้านท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP Tourism village)
2553 – ปัจจุบัน	การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability of OTOP)

ที่มา : เข้ากรู นัตสุดาและคณะ, 2555

## 2.2.2 แนวคิดและหลักการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่เน้นกระบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ในแต่ละหมู่บ้าน ชุมชน หรือตำบล เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้แต่ละชุมชนได้นำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการคุณภาพที่มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาด สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยยึดหลักการพึ่งตนเองของชุมชนและรัฐบาลพร้อมที่จะช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่และการบริหารจัดการเชื่อมโยงสินค้าชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นอกจาก “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” นี้ยังเป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละท้องถิ่นมีผลิตภัณฑ์หลักอย่างน้อย 1 ประเภทที่ใช้วัตถุดิบทรัพยากรของท้องถิ่นลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นไปสู่เมืองใหญ่เป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สอดคล้องกับการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ การดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นกลยุทธ์การพัฒนาที่ต้องอาศัยหมู่บ้านเป็นหน่วยการพัฒนาเบื้องต้น ผลิตภัณฑ์ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าอย่างเดียวแต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึงการบริการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีการต่อ ยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์คุณภาพมีเอกลักษณ์ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ

### หลักการพื้นฐาน

(1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local yet global) ผลิตภัณฑ์และบริการที่ใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

(2) พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self - reliance - creativity) สร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพของท้องถิ่น คิดค้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้สิ่งที่ดีที่สุด เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนไม่ซ้ำแบบกันและเป็นที่ยอมรับทั่วไป

(3) การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human resource development) สร้างบุคลากรที่มีความคิดกว้างไกล มีความรู้ ทักษะความสามารถในการผลิตและบริการ มีจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์ หลักการดังกล่าวไม่ได้เน้นการให้เงินสนับสนุนแก่ท้องถิ่นเพราะอาจไปทำลายความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน รัฐบาลเพียงให้การสนับสนุนด้านความรู้ เทคโนโลยีที่จะพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ตลอดจนด้านการประชาสัมพันธ์และช่องทางการจำหน่ายสินค้าสู่ตลาดต่าง ๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ

- 1) มาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพระดับสากล
- 2) มีเอกลักษณ์เป็นที่ลือชื่อเพียงหนึ่งเดียว
- 3) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการปรับปรุงเทคโนโลยี



### กิจกรรมหลักที่สำคัญ

1) ขยายสินค้าท้องถิ่นไปยังตลาด โดยเป็นผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพเพื่อขยายออกสู่ตลาดทุกระดับ

2) ผลิตและคิดค้นขึ้นเองโดยคนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านความรู้ เทคโนโลยี เครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็น และการวิจัยที่ครบวงจร

3) สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพของท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถ

#### 2.2.3 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) คือ ข้อกำหนดด้านคุณภาพที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นที่เชื่อถือ เป็นที่ยอมรับ และสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับนโยบาย OTOP ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับจากมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีดังนี้

- 1) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน มีความเข้าใจ และมีความรู้ในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
- 2) สินค้าที่ผลิตมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
- 3) สินค้าเป็นที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ต้องการของตลาด
- 4) สามารถนำผลิตภัณฑ์เข้าคัดสรร OTOP Product champion (ระดับดาว)
- 5) ได้รับการสนับสนุนเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

#### 2.2.4 ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย

ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย (Fabric) เป็นวัสดุที่มีลักษณะเป็นแผ่นแบนสามารถผลิตจากสารละลายเส้นใย เส้นด้าย หรือวัสดุพื้นฐานเหล่านี้รวมกัน ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ดังนี้

13(1)2552	ผ้ากบับ	49/2552	ฝ้ายกมุก
14(1)2552	ผ้าแพรวา	51/2552	ผ้าบาติก
15(1)2552	ผ้าขิด	62/2552	ฝ้ายก
16(1)2552	ผ้าหางกระรอก	63/2552	ฝ้ายกดอก
17(1)2552	ผ้ามัดหมี่	197/2552	ผ้าขาวม้า
18(1)2552	ผ้าทอมือลายขจัด	201/2546	ผ้าห่มทอมือ
47/2552	ผ้าลายน้ำไหล	246/2552	ผ้าคลุมไหล่
48/2552	ผ้าจก	247/2552	ผ้าพันคอ

251/2552	ผ้าปานกัญชง	829/2552	ผ้าชาวไทยภูเขา
252/2552	ผ้ากระเหรียง	830/2548	ผ้าขนแกะ
378/2547	พรมทอมือ	924/2552	ผ้าโสร่งทอมือ
384/2552	ผ้าสไบ	925/2548	ผ้าโยกกล้วย
610/2552	ผ้าถุงทอมือ		

#### ขบวนการผลิตผ้าฝ้าย

ขบวนการผลิตผ้าฝ้าย มีวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ดังนี้

- 1) วัตถุดิบ
- 2) กรอด้านยืน
- 3) เดินด้ายยืน
- 4) ร้อยเข้าพื้นหวี
- 5) หวีและม้วน
- 6) คัดเส้นด้าย
- 7) เก็บตะกอ
- 8) ผูกโยงตะกอ-เท้าเหยียบ
- 9) เตรียมได้พุ่ง
- 10) ทอเป็นผืนผ้า
- 11) ตรวจสอบ-ตกแต่ง
- 12) ฉลาก
- 13) บรรจุภัณฑ์

#### คุณลักษณะมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน กำหนดคุณลักษณะผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายที่ต้องการไว้ ดัง

ตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.2 คุณลักษณะมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝืน

ข้อกำหนด	คุณลักษณะมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ลักษณะทั่วไป	ต้องอยู่ในสภาพเรียบร้อยตลอดทั้งผืน
เอกลักษณ์	ต้องมีลักษณะเฉพาะของผ้านั้นๆ
ชนิดเส้นด้ายที่ใช้ทอ	ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในที่ฉลาก
ความหนา	จำนวนเส้นด้ายพุ่งหรือเส้นด้ายยืนที่ควบ หรือจำนวนตะกอให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในที่ฉลาก
ความกว้างและความยาว	ให้เป็นตามข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย แต่ต้องไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ในที่ฉลาก และตามที่ มผช. กำหนดไว้
สี	ต้องไม่มีสีตก สีด่าง และตามที่ มผช. กำหนดไว้
การบรรจุ	หากมีการบรรจุต้องสะอาด เรียบร้อย ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้
เครื่องหมายและฉลาก	ต้องแจ้งรายละเอียดให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน เช่น ชื่อผลิตภัณฑ์ ชนิดเส้นด้ายที่ทอ จำนวนเส้นด้ายพุ่ง หรือจำนวนเส้นด้ายที่ควบ หรือจำนวนตะกอ ความกว้าง ความยาว สีที่ใช้ย้อม กำหนดแนะนำในการรักษา ชื่อผู้ผลิต สถานที่ เครื่องหมายการค้า หมายเลขโทรศัพท์

(ที่มา: ส่วนพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ สำนักพัฒนาอุตสาหกรรม, 2557)

## 2.2.5 ข้อมูลกลุ่มอาชีพในจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลามีกลุ่มอาชีพผลิตผ้าฝืนที่สำคัญดังนี้

### (1) ผ้าทอเกาะยอ

ผ้าทอเกาะยอเป็นผลงานของชาวพื้นเมืองบนเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นผ้าทอที่มีเอกลักษณ์ตรงความประณีตและลวดลายที่สวยงามเป็นแบบเฉพาะตัว ซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยแห่งราชวงศ์จักรีทรงพระราชทานชื่อเป็นมงคลในลายประเภทหนึ่งเรียกว่า "ลายราชวัตร"

เกาะยอเป็นเกาะเล็ก ๆ ตั้งอยู่กลางทะเลสาบสงขลา มีพื้นที่ ประมาณ 9,275 ไร่ มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 9 หมู่บ้าน โดยประชากร 1 ใน 4 ของประชากรชาวเกาะยอ ยึดการทอผ้าเป็นอาชีพหลัก และประชากรบางส่วนทำเป็นอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพการทำประมงและการทำสวน

ผ้าทอเกาะยอเป็นผ้าทอพื้นเมืองที่ทำกันมาควบคู่กับการทำสวนผลไม้และการทำประมงพื้นบ้านเป็นเวลาหลายร้อยปีแล้ว โดยทำกันมาตั้งแต่ก่อนสมัยศรีวิชัยเฟื่องฟู เมื่อเข้าสู่สมัย

ศรียุทธ์มีการเดินทางไปมาของพ่อค้าวานิช ทำให้ลวดลายของผ้าจากต่างประเทศแพร่หลายเข้ามา ทำให้การทอผ้าของชาวเกาะขอมเปลี่ยนแปลงไป คือ แต่เดิมชาวเกาะขอมมีความสามารถทอผ้าได้แต่ เฉพาะผ้าสีพื้นเรียบที่ข้อมจากเปลือกไม้ รากไม้ และผลไม้อ่างชนิด แต่เมื่อได้รับวัฒนธรรมใหม่ ๆ จากต่างแดน ชาวเกาะขอมได้เริ่มนำการทอทอง โดยอาศัยความรู้ดั้งเดิม ประดิษฐ์และปรับปรุงจนเกิด เป็นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ชาวเกาะขอมมีฝีมือในการทอผ้ามาช้านาน เช่น ในสมัยธนบุรี ขณะนั้นสงขลาเป็น เมืองขึ้นตรงต่อเมืองนครศรีธรรมราช เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชมีคำสั่งเกณฑ์บุตรสาวชาวเมือง สงขลาที่มีฝีมือด้านการทอหูก ทอผ้าเข้าวังเป็นจำนวนมาก ต่อมาภายหลังเกิดความบาดหมาง ระหว่างพระยาสงขลา (เหยียง) และเจ้าพระยานครศรีธรรมราช (หนู) ถึงขนาดที่พระเจ้ากรุงธนบุรี ต้องโปรดเกล้าฯ ให้แยกเมืองสงขลาไปขึ้นตรงต่อกรุงธนบุรีตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2320

การทอผ้าเกาะขอมแต่เดิมจะเป็นการทอผ้าด้วยกี่ทอมือหรือกี่พื้นเมือง ต่อมา เปลี่ยนเป็นกี่กระตุก ผ้าทอเกาะขอมได้ดำเนินมาระยะหนึ่ง จนหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงเริ่ม ชบเซาลง เนื่องจากผ้าทอต่างประเทศซึ่งมีคุณภาพดีกว่าเข้ามาตีตลาดผ้าทอพื้นบ้าน หัตถกรรมบน เกาะขอมแขนงนี้จึงเกือบจะสูญหายไป จนในราวปี พ.ศ. 2516 คุณหญิงชื่นจิตร สุขุม นายกสมาคม นักธุรกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เข้ามาช่วยผลักดันทั้งเทคนิค การย้อม การทอ รวมทั้งขยายตลาด กิจการผ้าทอผ้าพื้นบ้านเกาะขอมจึงกลับฟื้นคืนมาอีกครั้ง และกลายมาเป็นหัตถกรรมที่ได้รับการยอมรับการยอมรับมาจนถึงปัจจุบันนี้

## (2) กระบวนการและขั้นตอนการทอผ้าเกาะขอม

กระบวนการและขั้นตอนการทอผ้าเกาะขอม มีวิธีการใกล้เคียงกับงานทอผ้า โดยทั่วไป แต่แตกต่างกันตรงการให้ลวดลายที่มีรูปแบบเฉพาะตัวเป็นเอกลักษณ์สำคัญ ผ้าทอ เกาะขอมแต่เดิมทำจากฝ้ายที่ปลูกขึ้นเองเป็นชนิดฝ้ายสีขาวและฝ้ายสีน้ำตาล แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่ จังหวัดสงขลามีฝนตกชุก คุณภาพของฝ้ายจึงไม่ดีเท่าที่ควร ต่อมาชาวบ้านได้นำใยสังเคราะห์หรือ ที่เรียกว่า “ด้ายโทเร” มาใช้ในการทอผ้าแทน ซึ่งด้ายโทเรมีจำหน่ายเป็น “หมอน” 1 หมอนจะมี น้ำหนัก 4.5 กิโลกรัม มัดรวมกันเป็น 45 ไร่ หรือ ใจ ชาวบ้านจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มและจะซื้อ ครั้งละเป็นจำนวนมากเพื่อให้ได้ราคาที่ถูกลงแล้วนำมาแบ่งกัน

อุปกรณ์ที่ต้องใช้ก่อนการทอผ้า ได้แก่ หลักคั่น รางคั่น หลอดคั่น ใ น ดอกหวีหรือ ระวีง ขอบเกี่ยวด้าย ฝีม เครื่องรอกเข้าฝีม ระหัด ไม้มัด ไม้ค้ำ และเครื่องมือมัดด้าย ซึ่งเป็นอุปกรณ์ ที่ต้องใช้ก่อนการทอ

อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการทอผ้า ได้แก่ กี่กระตุก ตัวกี่ยะทำเป็น โครงสี่เหลี่ยม ทำจาก ไม้เนื้อแข็ง ภายในประกอบด้วย ไม้มัด ไม้เส้นด้าย ตะก้อ ฝีม รางกระสวย กระสวย สายกระตุก คานเหยียบ และ ไม้มัดผ้า



ภาพที่ 2.1 กี๋มือ



ภาพที่ 2.2 ฟืมหรือพินหวี



ภาพที่ 2.3 การสอดกระสวย



ภาพที่ 2.4 การเหยียบดินเหยียบ



ภาพที่ 2.5 การกระตุกกระสวย

ขั้นตอนการเตรียมเส้นด้าย เส้นด้ายในแต่ละหมอนจะแบ่งเป็นขดอยู่ภายในเป็นจำนวนมาก เรียกว่า “รี้วหรือใจ” นำด้ายแต่ละรี้วมากรอเข้าหลอดด้ายขนาดเล็กทำเป็นด้ายพุ่งแล้วเก็บไว้สำหรับใส่ในรางกระสวยในขั้นตอนการทอ และอีกส่วนหนึ่งกรอเข้าหลอดขนาดใหญ่สำหรับทำเป็นด้ายยืน การกรอเข้าหลอดด้ายยืนจะกรอครั้งละจำนวนมากตามขนาดหน้ากว้างของผ้าที่ทอ ผู้ทอจะต้องคำนวณว่าในการทอแต่ละครั้งจะทอผ้าเป็นลักษณะใด เช่น ผ้าฝืนหรือผ้าขาวม้า เมื่อคำนวณแล้วจึงกรอด้ายเข้าหลอดตามจำนวนเส้นที่ต้องการ เมื่อกรอด้ายยืนครบตามจำนวนแล้ว นำหลอดด้ายนั้นมาปักบนเครื่องเดินด้ายที่มีราวสำหรับวางหลอดไว้ด้านข้างเป็นชั้น ๆ ส่วนด้านล่างมีรางคั่นที่ทำเป็นแคร์ยาว ผู้ทำต้องรวบปลายด้ายในแต่ละหลอดมารวมกันแล้วสาวด้ายพันใส่แกนซ้ายขวาจนได้ความยาวตามต้องการ จากนั้นจึงปลดด้ายทั้งหมดออกจากแคร์แล้วขมวดไว้เพื่อป้องกันด้ายพันยุ่ง ด้ายทั้งหมดจะถูกนำมาใส่ในฟืม ซึ่งมีหวีเป็นซี่ ๆ จำนวนมากแต่ละซี่จะสอดด้ายสองเส้นเมื่อครบทุกซี่จะเป็นจำนวนนับพันเส้น ในขั้นตอนนี้ควรทำกัน 2 คน โดยคนที่ 1 ทำหน้าที่ส่งด้าย คนที่ 2 ทำหน้าที่สอดด้าย เมื่อด้ายผ่านเข้าไปเรียงตัวอยู่ในฟืมแล้วจึงนำเข้าก็ทอนำเส้นด้ายบนร็อยเข้าตะกอในหว่ง จำนวนของตะกอมากเท่าใดจะได้ลวดลายมากเท่านั้น ส่วนปลายเส้นด้ายด้านล่างพันไว้กับไม้ม้วนด้านหน้าคนทอ จากนั้นนำด้ายพุ่งใส่ลงเข้ากระสวย ก่อนจะใส่ลงในรางกระสวยเพื่อทอต่อไป

ขั้นตอนการทอผ้าเริ่มจากใช้เท้าเหยียบด้านล่างให้ตะกอที่มีเชือกครั้งแยกด้ายยืนให้แยกจากกัน เส้นด้ายหน้าฟืมจะเปิดช่องให้ด้ายพุ่งในรางกระสวยวิ่งผ่านเข้าไป เส้นด้ายหน้าฟืม

จะเปิดช่องให้ด้ายพุ่งในรางกระสวยวิ่งผ่านเข้าไป เมื่อปล่อยเท้าเหยียบด้ายพุ่งจะเรียงตัวอยู่ภายใน หลังจากกระแทกฟืมเข้าหาตัวเส้นด้ายจึงเรียงชิดแน่นสนิท ก่อนจะเหยียบตะกออีกครั้งเพื่อให้ด้ายพุ่งวิ่งผ่านเข้าไป ผืนผ้าจะมีความแน่นขึ้นตามลำดับ การทอผ้าจะใช้เวลานานในการทอและระหว่างการทอหากเส้นด้ายบางเส้นขาดหรือมีเคঁว่า จะขาด ผู้ทอจะต้องหยุดเพื่อต่อให้สนิทแล้ว ต่อไปในการกระแทกฟืม หากกระแทกแรงจะทำให้เนื้อผ้าแน่นแต่จะทำให้ความยาวของผืนผ้าสั้นลงด้วย ตรงกันข้ามกับการกระแทกเบาจะทำให้เนื้อผ้าบางและได้ความยาวมากกว่า ส่วนจะกระแทกแรงหรือเบาขึ้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการทอว่าต้องการทอผ้าบางหรือทอผ้าหนา สำหรับปริมาณการทอโดยเฉลี่ย 1 คนจะใช้เวลาประมาณ 7 เมตรต่อวัน

ประเภทของลายผ้าทอเกาะยอจะมีลายผ้าหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นลวดลายที่ดั้งชื่อกันมาแต่ครั้งโบราณ โดยตั้งชื่อจากผู้คิดลายนั้น ๆ หรือตั้งตามลักษณะของลายว่าเหมือนอะไรก็จะตั้งชื่อตามนั้น ปัจจุบันลายผ้าที่ได้รับความนิยม ได้แก่ ลายลูกแก้ว ลายผกากรอง ลายราชวัตร ลายตะเคียนชะโลม ลายลูกโซ่ ลายดอกพิกุล ลายประยุดต์ ลายรสสุคนธ์ ลายดอกโคม ลายเกล็ดคลื่น ลายดอกพะยอม ลายดอกกรัก ลายดอกห้าหนึ่ง ลายเทพพนม ลายพริกไทย ลายบุหงา ลายลูกหวาย ลายหมากรุก ลายสก็อก ลายชกกริช ลายโกเลี่ยม และลายข้าวหลามตัด เป็นต้น ผ้าทอที่ทอเสร็จแล้วจะบรรจุถุงเตรียมจำหน่ายจะมีป้ายระบุจำนวนตะกอที่ทำการทอ ถ้ามีการใช้ตะกอมากก็หมายถึงผ้าผืนนั้นมีลวดลายมาก ราคาจะสูงตามไปด้วย

การทอผ้าของชาวเกาะยอ จะมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม โดยใช้ชื่อกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มทอผ้าร่มไทร กลุ่มราชวัตร เป็นต้น ในแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิกทอแล้วส่งให้กลุ่ม และทางกลุ่มจะเป็นผู้จำหน่ายให้ การทออาจทอในที่ทำการกลุ่มหรือนำกลับไปทอที่บ้านก็ได้ ส่วนอีกประเภทหนึ่งจะเป็นการทอแบบเฉพาะตัว โดยส่งขายให้ร้านค้าบนเกาะยอและในเขตอำเภอเมืองสงขลา รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยว

ประเภทของผลิตภัณฑ์จะมีทั้งผ้าผืน ผ้าถุง ผ้าขาวม้า ส่วนราคาในการจัดจำหน่ายจะมีหลายราคาแตกต่างกันไป ซึ่งราคาส่วนใหญ่จะมีราคาไม่สูงเกินไปเหมาะสำหรับเป็นของฝาก

ค่าตอบแทนของผู้ทอผ้า จะแบ่งออกเป็นแต่ละส่วนงานดังนี้

- 1) การกรอผ้าเข้าหลอดวันละ 1 หมอน หรือ 4.5 กิโลกรัม จะมีรายได้ประมาณ 50 บาท
- 2) การทอผ้าวันละ 6-7 เมตร จะได้รับราคาส่ง 90 บาทต่อเมตร หักค่าใช้จ่ายแล้วจะเหลือรายได้ประมาณเมตรละ 40 บาท
- 3) โดยเฉลี่ยจะมีรายได้ประมาณ 4,000 – 5,000 บาทต่อเดือน  
(ที่มา: ผ้าทอเกาะยอกับภูมิปัญญาชาวสงขลา, ศิริพร สุระวิโรจน์, 2545)



### (3) ผ้าบาติก

ผ้าบาติกหรือปาเต๊ะเดิมเป็นคำในภาษาชวา ใช้เรียกผ้าชนิดหนึ่งที่มีวิธีการใช้เทียนปิดเส้นในส่วนที่ไม่ให้สีติดและใช้วิธีแต้ม ระบายสี และย้อมในส่วนที่ต้องการให้สีติด ดังนั้น ผ้าบาติกจึงมีความหมายว่า เป็นผ้าที่มีลวดลายเป็นจุด ๆ ต่าง ๆ

ผ้าบาติกแต่แรกจะนิยมและทำกันในเฉพาะภาคใต้ แต่ปัจจุบันหน่วยงานราชการ สนับสนุนด้านความรู้การทำผ้าบาติก ทำให้แพร่หลายไปยังภาคต่าง ๆ

### (4) กระบวนการและขั้นตอนการทำผ้าบาติก

ผ้าบาติกมีกระบวนการและขั้นตอนการทำ ดังนี้

วัตถุดิบและส่วนประกอบที่ใช้ในการทำ

1) ผ้า ผ้าที่เหมาะสมสำหรับการทำผ้าบาติกต้องเป็นผ้าที่ทำมาจากเส้นใยธรรมชาติ เพราะสามารถดูดซับสีได้ดี ควรที่ลักษณะบางหรือหนาพอประมาณ ผิวเรียบ เพื่อให้น้ำเทียนสามารถซึมผ่านด้านหลังของผ้าได้ จะได้ลวดลายเส้นเทียนที่สวยงาม คมชัด กั้นสีได้ดี ผ้าที่นิยมใช้ คือ ผ้ามัดสลิน ผ้าลินิน ผ้าฝ้าย ผ้าสาธู ผ้าไหม ผ้าเรยอง เป็นต้น

2) น้ำเทียน น้ำเทียนที่ใช้เขียนผ้าบาติก มีส่วนผสมของขี้ผึ้งแท้และพาราฟินมีสูตรผสมที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม เช่น ขี้ผึ้งแท้มีคุณสมบัติเหนียวนุ่ม พาราฟินมีความเปราะสูงจึงใช้ผสมขี้ผึ้งแท้ในอัตราส่วนตั้งแต่ 1 ต่อ 4 ถึง 1 ต่อ 12 สำหรับเส้นบาติกเขียนลายระบายสีนี้ ใช้ในอัตราส่วนพาราฟิน 3 ส่วนต่อขี้ผึ้ง 2 ส่วน (หรือพาราฟิน 4 ส่วน ต่อขี้ผึ้ง 1 ส่วน) ปัจจุบันมี Batik Wax เป็นขี้ผึ้งสำเร็จรูปสะดวกในการใช้มาก

3) การต้มเทียน ใช้ภาชนะประเภทโลหะที่เก็บความร้อนได้ดี เช่น อลูมิเนียม หรือสแตนเลส ควรมีปากกว้างและก้นลึกพอประมาณสามารถจุ่มต้มน้ำเทียนได้สะดวก น้ำเทียนที่ต้มควรมีปริมาณครึ่งหนึ่งของภาชนะ ถ้าน้ำเทียนมากเกินไปจะเสี่ยงต่อการล้นออกมาเมื่อเกิดการกระแทกหรือสาเหตุอื่นซึ่งจะทำให้ น้ำเทียนไหลเลอะที่เตาต้มเทียนและลวกติดไฟได้ ควรระวังอย่าให้น้ำเทียนมีน้อยเกินไป เพราะอาจลวกติดไฟได้เช่นกัน

4) เตาต้มเทียน ควรใช้เตาไฟฟ้าที่สามารถปรับอุณหภูมิได้ เพราะสามารถควบคุมอุณหภูมิความร้อนของน้ำเทียนได้พอดี คือ ประมาณ 120-140 องศาเซลเซียส ควรปรับอุณหภูมิที่เบอร์ 1-1.5

5) ปากกาเขียนเส้นเทียน นิยมเรียกกันทั่วไปว่า จันตัง (Tjanting) มีลักษณะคล้ายปากกา มีถ้วยตักเก็บน้ำเทียน มีปลายท่อหรือพวยสำหรับให้น้ำเทียนไหลออกมา ทำด้วยทองเหลือง ด้ามจับทำด้วยไม้ ใช้ในการตักเทียนเพื่อเดินเส้นตามลวดลายที่เขียนไว้บนผ้า จันตังที่ใช้ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ มีการพัฒนาให้ใช้งานง่ายขึ้น มี 3 ขนาด คือ S, M, L เบอร์ S ได้เส้นเทียนเล็ก เหมาะสำหรับงานที่ต้องการความละเอียดประณีต แต่มักจะอุดตันง่าย เบอร์ M เหมาะ

สำหรับผู้เริ่มฝึกหัด จะได้เส้นเทียนขนาดพอดี ควบคุมน้ำเทียนได้ง่าย เบอร์ L เส้นเทียนที่มีขนาดใหญ่ น้ำเทียนไหลเร็ว เหมาะสำหรับชิ้นงานที่มีพื้นที่กว้างๆ

6). กรอบไม้ ใช้สำหรับจึงผ้าให้ตั้งส่วนมากทำมาจากไม้เนื้ออ่อนขนาด 1"1" หรือ 1.1/2"2" สามารถได้หลายแบบหลายขนาดตามลักษณะการใช้งาน แบบถาวร แบบปรับขยายได้ สามารถถอดประกอบได้โดยปรับขยายเป็นช่วงๆ ตามแนวกรอบที่บากไว้ นอกจากนี้ยังสามารถนำเหล็กฉากมาทำเป็นกรอบได้ด้วย ใช้งานได้สะดวก ทนทาน เหมาะสำหรับทำชิ้นงานใหญ่ๆ

7). สี สีนํามาใช้ทำผ้าบาติก เป็นสีย้อมเย็น (Reactive Dyes) เป็นสีติดผ้าได้ง่าย สีสดใสสว่าง ผสมตั้งน้ำร้อนและเย็น มีลักษณะเป็นผง นำมาผสมกับน้ำอุ่นในอัตราส่วนสี 1 ช้อนชา ต่อ น้ำ 2/3 แก้ว หรือ 10 กรัม ต่อ น้ำ 300 ซีซี เป็นสีที่นำเข้าจากต่างประเทศ สีที่ผสมแล้วเก็บไว้ใช้งานได้ประมาณ 90 วัน ควรเก็บไว้ในภาชนะที่ปิดมิดชิด ถ้าสีแห้งให้เติมน้ำได้

8). พู่กันและแปรง พู่กันที่ใช้ระบายสีผ้าบาติก ควรเป็นพู่กันระบายสีน้ำ ทั้งแบบกลมและแบน เช่น เบอร์ 4, 6, 8, 10, 12 เมื่อต้องการระบายสีบนพื้นที่กว้าง ๆ ควรใช้แปรงขนอ่อนหรือแปรงขนกระต่ายขนาดต่าง ๆ ทำให้ประหยัดเวลาในการระบายสี

9). น้ำยาเคลือบ ใช้ น้ำยาโซเดียมซิลิเกต ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นด่าง มีลักษณะเหลว ชั้นเคลือบชิ้นงานที่ระบายสีเสร็จแห้งสนิทแล้ว เพื่อให้สีจับติดเนื้อผ้าได้คงทน

10). อุปกรณ์สำหรับต้มผ้า ภาชนะที่ใช้ คือ หม้อ กะละมังอลูมิเนียมหรือสเตนเลส ส่วนเตาที่ใช้เป็นเตาแก๊สหรือเตาถ่านก็ได้

11). อุปกรณ์ทั่วไป ได้แก่ ขวดแก้วหรือขวดพลาสติกเก็บสีที่ผสมน้ำแล้ว งานสีสำหรับผสมสีเพื่อระบาย แปรงขนาดใหญ่ ลูกกลิ้งหรือการ์ด สำหรับทาน้ำยาเคลือบ กระดาษเขียนลาย กรรไกร สายวัด กะละมังซักผ้า ผงซักฟอกหรือสบู่เหลว และถุงมือยางป้องกันไม่ให้มือสัมผัสกับสารเคมีจากโซเดียมซิลิเกต

ขั้นตอนการผลิตผ้าบาติก มีดังนี้

1) เตรียมผ้า ตัดผ้าให้ได้ขนาดตามความต้องการ ซักทำความสะอาดเพื่อให้สารฟอกขาวหรือแป้งที่ติดผ้าออกให้หมดก่อนด้วยน้ำเปล่า

2) การจึงผ้าบนกรอบไม้ วิธีที่นิยมใช้กันทั่วไป คือ ใช้แปรงจุ่มน้ำเทียนให้ร้อน ทาบนกรอบไม้ ทิ้งไว้ให้เย็น วางผ้าลงบนกรอบไม้ ใช้กันขวดหรือด้ามพู่กันถูไปมาบนผ้า โดยดึงให้ตึงทีละด้าน เหมาะสำหรับทำชิ้นงานเล็ก ๆ ใช้ยางยืดมัดติดกับเข็มช้อนปลาย แล้วผูกเส้นยางกับกรอบ แล้วตัดเข็มช้อนปลายให้งอ เพื่อใช้เกี่ยวผ้าทุกด้าน ทั้งระยะห่างเท่าๆกัน เหมาะสำหรับชิ้นงานใหญ่ๆ

3). การร่างแบบ เพื่อช่วยในการเขียนเทียนสะดวกขึ้น ควรร่างภาพลงบนผ้าก่อน หรือร่างภาพลงบนกระดาษ แล้วสอดลายไว้ใต้ผ้าเพื่อลอกลายโดยใช้ดินสอสีชนิดละลายน้ำได้ หรือใช้ชอล์กเขียนผ้า เมื่อซักชิ้นงานเส้นดินสอจะหลุดออกง่าย

4). ลงเส้นเทียน ลักษณะของน้ำเทียนที่ใช้เดินเส้นในการทำบาติกระบายสี ต้องไม่ร้อนหรือเย็นเกินไป ถ้าร้อนมากเส้นเทียนจะฟูกระจายได้เส้นบางและใหญ่กันสีไม่ได้ดี ถ้าเย็นเกินไปน้ำเทียนจะไม่ซึมทะลุผ้าทำให้ไม่สามารถกันสีได้ สีจะซึมและเลอะชิ้นงาน ควรทดสอบเขียนเส้นเทียนบนผ้าส่วนเกินบนกรอบไม้ก่อน เมื่อใช้จันตึงตักน้ำเทียนขึ้นไปควรมีผ้าหรือกระดาษทิชชูไว้เพื่อซับน้ำเทียนบริเวณถ้วยตักน้ำเทียนและรองรับที่ปากท่อน้ำไม่ให้ น้ำเทียนหยดเลอะชิ้นงาน อย่าเขียนเทียนลงบนผ้าชิ้นหรือเปียก เพราะน้ำเทียนจะไม่ซึมผ่านทะลุผ้าที่มีความชื้น การเขียนเส้นเทียนเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะเส้นเทียนเป็นตัวกันสีให้อยู่ในพื้นที่ที่ต้องการ เส้นเทียนที่ดีต้องมีขนาดสม่ำเสมอไม่ขาดตอน ก่อนนำผ้าไประบายสีควรเช็กละเอียดเส้นเทียนก่อนว่ามีเส้นเทียนขาดหรือไม่ โดยดูจากด้านหลังของชิ้นงานถ้ามีให้เขียนเทียนซ้ำที่ด้านหลังเช่นกัน

5). การระบายสี การระบายสีผ้าบาติกให้เกิดความสวยงาม ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในการให้สีพอสมควร ระบายเหมือนสีน้ำบนกระดาษ แต่สีที่ระบายผ้าจะซึมได้เร็วกว่าทำได้หลายวิธี เช่น ลงสีพื้น คือ การใช้สีเดียวระบายเต็มบริเวณที่กันเทียนไว้ การไล่สีเดียวหรือไล่สีน้ำ คือ การระบายให้มีน้ำหนักอ่อนแก่ ใช้เพียงสีเดียวโดยใช้น้ำเปล่าช่วยให้สีอ่อนลงแล้วเกลี่ยให้เกิดความกลมกลืน การไล่สีตั้งแต่ 2 สีขึ้นไป คือ ไล่สีให้เกิดความกลมกลืนในหลาย ๆ สี และได้สีใหม่ที่เกิดจากการผสมสี ระบายเหมือนการไล่สีแต่ใช้สีแทนน้ำ เช่น ไล่สีเหลืองกับสีฟ้าให้ผสมกันจะได้สีเขียว การทำเส้นสี คือ การระบายสีบนผ้าก่อน ทิ้งให้แห้ง แล้วจึงเดินเส้นเทียนปิดสี แล้วระบายสีที่แตกต่างทับลงไป เมื่อรีดเส้นเทียนออกจะได้เส้นสีเป็นสีแรก ข้อควรระวัง คือ ไม่ควรเร่งสีให้แห้งเร็ว เช่น เป่าพัดลม หรือตากแดด อาจเกิดปฏิกิริยาทำให้สีเปลี่ยนได้ อย่าให้ชิ้นงานถูกน้ำ เพราะจะทำให้เกิดรอยด่าง

6). การเคลือบน้ำยากันสีตก เมื่อชิ้นงานแห้งสนิทแล้วเคลือบด้วยโซเดียมซิลิเกตสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้ ทาน้ำยาโดยใช้แปรงขณะที่ผ้ายังขึงอยู่ที่กรอบไม้ ใช้ที่เช็ดกระดาษจุ่มน้ำ แล้วปาดลงบนชิ้นงานให้ทั่ว จุ่มชิ้นงานในถังที่ใส่น้ำยา บิดเอาน้ำยาออก เก็บน้ำยาไว้ใช้อีก แล้วคลี่ผ้าออกผึ่งไว้เคลือบน้ำยาทิ้งไว้ 8-12 ชั่วโมง ข้อควรระวัง คือ อย่าแช่น้ำยานานเกินไป เพราะอาจทำให้ผ้าเปื่อยและขาดได้

7). การซักล้างน้ำยาเคลือบ เมื่อเคลือบน้ำยาจนได้เวลาแล้ว นำผ้าไปซักด้วยน้ำเปล่า 3-4 ครั้งหรือจนน้ำใสสะอาด เพื่อล้างซิลิเกตและสีส่วนเกินออกจากผ้าให้หมด แช่ผ้าที่ซักแล้วไว้ในน้ำเพื่อกันสีซึมติดกันรอกการต้ม

8). การต้มลอกเส้นเทียน ใส่น้ำลงในกะละมังต้ม ใสผงซักฟอกลงไป ต้มจนน้ำเดือด แล้วใส่ชิ้นงานลงไป ต้มจนเส้นเทียนหลุดลอก นำมาซักกับน้ำเปล่าให้สะอาดหรือจนสีส่วนเกินออกหมด

9). นำผ้าไปผึ่งในที่ร่มหรือแดดอ่อน ๆ เมื่อผ้าแห้งแล้วฉีดน้ำยารีดผ้าเรียบนำไปรีดด้วยไฟร้อนปานกลาง

## 2.2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิไล เลิศพงศ์พิรุฬห์ (2553) ได้ศึกษา ความต้องการทางการเงินและแหล่งเงินทุน ในการดำเนินธุรกิจผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มผู้ผลิตผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา: กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ บ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้ผลิตผ้าฝ้ายทอมือส่วนใหญ่ ใช้เงินทุนส่วนตัวในการดำเนินธุรกิจ รองลงมาใช้แหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินของรัฐ ผู้ผลิต ไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินของเอกชนเนื่องจากขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกันวงเงิน และมีอัตราดอกเบี้ยสูง ขาดความรู้ในการขอกู้ยืมเงิน โดยผู้ผลิตส่วนใหญ่ต้องการเงินทุนเพื่อใช้ในการซื้อวัตถุดิบและจ่ายค่าจ้างแรงงาน ปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้น คือ ผู้ผลิตขาดเงินทุนในการดำเนินธุรกิจ ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและขาดความรู้ในการขอกู้ยืมเงิน แหล่งเงินทุน ที่ต้องการขอสนับสนุนมากที่สุด คือ แหล่งเงินทุนจากรัฐบาล ได้แก่ หน่วยงานทุนหมุนเวียน ธนาคารออมสิน และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยที่มีการให้ เงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการในท้องถิ่น โดยมีเงื่อนไขในการให้กู้ยืมเป็นหลักทรัพย์หรือ บุคคลที่เป็นกลุ่มอาชีพค้ำประกันวงเงินกู้

จงกลดินทร์ แสงอาสภวิริยะ (2551) ได้ศึกษา การดำเนินงานทางธุรกิจของ กลุ่ม OTOP ในเขตอำเภอสันกำแพง กรณีศึกษา ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีปัญหาในการดำเนินธุรกิจ 5 ประเด็น คือ ระบบเทคโนโลยีการออกแบบ ร้อยละ 40 ระบบบัญชี-การเงิน ร้อยละ 39.30 ระบบการตลาด ร้อยละ 35.70 และระบบการผลิต สินค้า ร้อยละ 10.70 ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศเกี่ยวกับ OTOP คือ ผู้ประกอบการ ขาดเงินทุนหมุนเวียน ขาดความรู้ในการจัดทำแผนธุรกิจ และต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า มีราคาสูง

ภัสพร ตั้งใจกตัญญู และณัฐชา วัฒนวิไล (2556) ได้ศึกษา ระบบบัญชี OTOP กรณีศึกษา กลุ่มธุรกิจชุมชน ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้เสนอ แนวทางการวางระบบบัญชี OTOP ให้แก่กลุ่มธุรกิจชุมชน ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำเสนอในการเข้ารับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2555 ดังนี้ 1) รายละเอียดเงินลงทุนและที่มาของเงินทุน 2) รายละเอียดต้นทุนและค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ ต่อเดือน 3) งบประมาณเงินสดรับ 4) งบประมาณเงินสดจ่าย 5) งบประมาณเงินสด 6) งบประมาณเงินสดล่วงหน้า 5 ปี 7) งบประมาณงบแสดงฐานะการเงิน และ 8) งบประมาณ งบกำไรขาดทุนสำหรับงวดบัญชี โดยมีข้อเสนอแนะว่า ภาครัฐควรจัดการฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้ ในการจัดทำบัญชี OTOP ให้แก่ทุกกลุ่มธุรกิจชุมชนอย่างจริงจังและทั่วถึง เพื่อให้กลุ่มธุรกิจชุมชน ได้นำความรู้ความเข้าใจทางการบัญชีและสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อ การวางแผนการควบคุมและการตัดสินใจในการดำเนินกิจการ เพื่อให้กิจการประสบความสำเร็จ

รวมถึงมีความเจริญก้าวหน้าในการขยายกิจการต่อไป และเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

เจษฎา นกน้อย, วรรณภรณ์ บริพันธ์ และตัณชัย ลังแท้ (2555) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทอาหารระดับ 5 ดาว ประจำจังหวัดพัทลุงและจังหวัดสงขลา พบว่ายังมีจุดอ่อนในการบริหารงาน คือ การขาดเงินทุนหมุนเวียนในการจัดการการผลิตสินค้า

รุ่งนภา ต่ออุดม (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs ในอุตสาหกรรมเกษตร ภาคการค้า ในจังหวัดละโว้ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดผลสำเร็จ ได้แก่ ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ บุคลากร และปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ ส่วนปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน รองลงมา คือ ปัญหาด้านคู่แข่งในธุรกิจเดียวกัน ปัญหาด้านแรงงาน และปัญหาด้านคลังสินค้า

ศุภณิศร์ เต็มสงวนวงศ์ (2554) ได้สังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จทางธุรกิจของผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ในจังหวัดเชียงใหม่ กรณีศึกษา อำเภอสันทราย ด้านการบริหารการเงินและบัญชี พบว่า ด้านการวางแผนการเงิน ธุรกิจส่วนใหญ่ไม่มีแผนด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการจัดการเงินทุน พบว่า ส่วนใหญ่ธุรกิจจะระดมทุนจากสมาชิกหรือจากเงินออมส่วนตัว มีการกู้ยืมจากสถาบันการเงินเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ด้านการบัญชี พบว่า ส่วนใหญ่ธุรกิจนิยมบันทึกบัญชีโดยมีการทำงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม และบางธุรกิจทำบัญชีคร่าวๆ โดยใช้สมุดบันทึกและคอมพิวเตอร์ และให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีเป็นผู้จัดทำ และบางธุรกิจมีการจ้างสำนักงานบัญชีเพื่อประกอบการยื่นภาษีเท่านั้น

วรรณนงอร วัฒนรัตนกุล (2554) ได้ศึกษา ศักยภาพสินค้า OTOP กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง ระดับ 5 ดาว ของชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า จุดอ่อนของกลุ่มผ้าทอพื้นเมือง คือ การขาดทักษะด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน และมีเงินทุนหมุนเวียนน้อยทำให้ไม่สามารถจัดซื้อวัตถุดิบได้เพียงพอต่อการผลิต เนื่องจากวัตถุดิบมีราคาค่อนข้างสูง และการผลิตใช้เวลานาน ทำให้เกิดแนวคิดในการจัดตั้งเป็นสหกรณ์กลุ่มผ้าทอพื้นเมืองเพื่อให้สมาชิกทุกคนและชุมชนเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากจำเป็นต้องมีกองทุนให้สมาชิกกลุ่มมีเงินทุนสำรองสำหรับจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า

วิภาวี ฤกษ์ฤทธิ (2556) ได้ศึกษา การจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน: การเรียนรู้จากกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมและทอผ้าฝ้ายในจังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดตั้งและการจัดการกลุ่มของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมและทอผ้าฝ้ายในจังหวัดขอนแก่น ในด้านการจัดการ ด้านการเงินและการจัดทำบัญชี พบว่า แหล่งเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มมาจากแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในชุมชนและจากการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยเน้นให้สมาชิกกลุ่ม

กู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการผลิต เนื่องจาก การได้รับเงินตามคำสั่งซื้อหรือผลิตกลุ่ม จะได้รับเงินเมื่อผลิตสินค้าเสร็จ ทำให้เกิดเงินทุนจมเนื่องจากจะต้องมีเงินทุนหมุนเวียนในการ จัดซื้อวัตถุดิบจำนวนมาก นอกจากนี้ทางกลุ่มยังมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากภายนอกชุมชน เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ด้านการจัดทำบัญชีพบว่า กลุ่มไม่ให้ความสำคัญกับการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เนื่องจากไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การทำบัญชีที่ถูกต้อง

ธัญมัย เจียรกุล (2557) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการปรับตัวของ OTOP เพื่อพร้อมรับการเปิด AEC ในด้านการเงินและแหล่งเงินทุนของกลุ่มผ้าและเครื่องแต่งกาย พบว่า ยังมีปัญหาด้านการเงินและบัญชี เนื่องจาก ผู้ประกอบการขาดทักษะการบริหารการเงินและบัญชี ในด้านการบริหารการเงิน ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่มีขนาดเล็กไม่สามารถหาแหล่งเงินทุน ต้นทุนต่ำเพื่อการลงทุนด้วยตนเองได้ จึงต้องการความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐและ สถาบันการเงินต่าง ๆ เนื่องจาก การขอกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุน จะต้องเป็นหลักประกันค้ำประกันเงินกู้ ทำให้ผู้ประกอบการต้องพึ่งพาเงินกู้จากระบบ และต้องจ่าย ดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ในด้านการจัดทำบัญชี ผู้ประกอบการ OTOP ไม่มีระบบการบันทึกบัญชีที่ ถูกต้องและการบันทึกบัญชียังไม่ครบถ้วน ไม่คำนึงถึงต้นทุนที่เป็นธรรมชาติ ไม่มีความรู้ด้านต้นทุน และจุดคุ้มทุน (Break-even point) ทำให้ไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริงของสินค้า เมื่อกำหนดต้นทุน ไม่ได้ทำให้ตั้งราคาสินค้าเพื่อจำหน่ายต่ำกว่าต้นทุนจริง ทำให้สินค้าขายดี แต่ไม่มีกำไร จึงเสนอแนะให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับระบบการเงินและบัญชี ควรมีการจัดทำ งบการเงินที่ถูกต้องในทุกปี เพื่อให้สามารถวางแผนและควบคุมการดำเนินธุรกิจได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการนำระบบบัญชีที่ดีมาใช้ โดยให้ความรู้เรื่องต้นทุนและจุดคุ้มทุน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการผลิต และสร้างความเข้มแข็งทางการเงินของธุรกิจ โดยไม่ต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากภายนอก นอกจากนี้การทำระบบบัญชีที่ดีจะช่วยให้การเข้าสู่ แหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น

บุษบา อารีย์ (2557) ได้ศึกษา การพัฒนาศักยภาพการบริหารต้นทุนเพื่อการจัดการ ของกลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าฝ้าย พบว่า มีปัญหา คือ สมาชิกในกลุ่มขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ทำให้มีปัญหาในการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้าเพื่อใช้ในการ กำหนดราคาขายและการพยากรณ์ยอดขาย ขาดแคลนแรงงานตัดเย็บผ้าและวัตถุดิบที่ใช้ในการ ผลิต ขาดช่องทางจัดการจำหน่าย และการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารเงินทุน หมุนเวียนภายในกลุ่ม

สลักฤทัยและไพฑูรย์ อินตะขัน (2555) ได้ศึกษา การบริหารต้นทุนและผลตอบแทน ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เพื่อหาแนวทางในการบริหารต้นทุนของ การทอผ้าไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยทำการศึกษาสมาชิกกลุ่มทอผ้าไทลื้อ ตำบล

หยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 54 คน พบว่า สมาชิกกลุ่มทั้งหมดทำเป็นอาชีพเสริม โดยจะทอผ้าหลังเสร็จสิ้นจากฤดูการทำไร่ ทำนา หรือเวลาว่างหลังจากการค้าขาย ตลอดจนกระบวนการทอผ้าส่วนใหญ่ใช้การทอมือและเครื่องจักรผสมผสานกัน จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว พบว่า กลุ่มผลิตผ้าไทลื้อยังมีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญหลายประการ เช่น ต้นทุนการผลิตสูง สมาชิกขาดความรู้ในเรื่องต้นทุน ทำให้วางแผนหรือตัดสินใจผิดพลาด โดยเฉพาะปัญหาต้นทุนการผลิต เป็นปัญหาสำคัญเพราะเป็นตัวเลขที่จะแสดงถึงราคาของผลิตภัณฑ์ และมีผลต่อการจัดการเงินทุน หมุนเวียนภายในกลุ่ม

วิภาดา มุกดา (2557) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก ทางด้านการบริหารจัดการด้านการเงินของกลุ่มฯ จำนวน 180 กลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ ไม่มีความรู้ทางด้านธุรกิจ เพราะความรู้มีน้อย มีเงินทุนน้อย จึงต้องทำให้ไปกู้เงินนอกระบบและเสียค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่ากำไรที่หามาได้ในแต่ละเดือน ขาดแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำทำให้การดำเนินงานในการขยายตลาดทำได้ยากและมีปัญหาในด้านการจัดทำบัญชี จึงทำให้ธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัย ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเงิน ดังนี้ ควรมีการจัดหาแหล่งเงินทุน เงินกู้ยืมที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำให้กับกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อจะได้ขยายตลาดในการส่งออกผลิตภัณฑ์ทั้งภายในและต่างประเทศ ทางด้านการจัดทำบัญชี ควรจัดฝึกอบรมในด้านการจัดทำงบการเงินตามหลักการบัญชีที่ถูกต้อง โดยแสดงถึงความจำเป็นในการจัดทำและใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการบริหารจัดการงบประมาณที่มีอยู่กับการดำเนินงานทางธุรกิจอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 3.1 รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยรูปแบบผสม (Mixed Method) ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบตัดขวาง (Cross Sectional)

#### 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยมี ดังนี้

##### 3.2.1 ประชากร (Population)

ประชากร ได้แก่ กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภท ผ้าเครื่องแต่งกาย ในจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 จำนวน 22 กลุ่ม (ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยพ.ศ. 2555) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3.1



ตารางที่ 3.1 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย  
ในจังหวัดสงขลา ปี 2555

ลำดับ	ดาว	หมวดผลิตภัณฑ์	ชื่อผลิตภัณฑ์	ชื่อผู้ประกอบการ
1	5	เครื่องแต่งกาย	ผ้าคลุมผม	กลุ่มปักกลดลายผ้า
2	5	เครื่องแต่งกาย	รองเท้านวดกะลามะพร้าว	กะลามะพร้าวบ้านหน้าถ้ำ
3	5	ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า	รวงข้าวเพื่อนมิตร (เสื้อผ้าสตรี)	นางยุพา เสนทอง
4	5	ผ้าผืน	ผ้าบาติก	สงขลาบาติก
5	5	ผ้าผืน	ผ้าบาติก	ทักษิณเมืองทองบาติก
6	5	ผ้าผืน	ผ้าทอยกดอก	กลุ่มทอผ้าร่มไพร
7	4	เครื่องแต่งกาย	สร้อยเปลือกหอยมุก	สร้อยศิลป์สุอาภา (สร้อยหินสุอาภา)
8	4	เครื่องแต่งกาย	ผ้าคลุมผมสตรี หมวกกะปิเยาะ	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าและหมวกกะปิเยาะ ตำบลนาทับ
9	4	ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า	เสื้อสำเร็จรูป	กลุ่มตัดเย็บผ้าและหัตถกรรมวัดสน
10	4	เครื่องแต่งกาย	กระเป๋าหนังปลากระเบน	เครื่องหนังทองทรัพย์
11	4	เครื่องแต่งกาย	สร้อยหิน	อนันตคามณี
12	4	เครื่องแต่งกาย	กระเป๋าผ้า	เดอนิวบาติก
13	4	ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า	ชุดบุรุษ	หาดใหญ่บาติก
14	4	ผ้าผืน	ผ้าบาติก	วิสาหกิจชุมชน โชติช่วงบาติก 2 กลุ่มออมทรัพย์สตรีพัฒนา
15	3	ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า	ผ้าคลุมผม	เพื่อส่งเสริมผ้าไทย
16	3	เครื่องแต่งกาย	เครื่องประดับหิน	นายศรวุฒิ ชูพล
17	3	เครื่องแต่งกาย	เชือกถักไนลอน	โอบินด์ส์
18	3	เครื่องแต่งกาย	ผลิตภัณฑ์ไข่มุกสงขลา	เครื่องประดับไข่มุกสงขลา
19	3	เครื่องแต่งกาย	ผลิตภัณฑ์เชือกถักไนลอน	หินสี/เชือกถัก
20	3	เครื่องแต่งกาย	สร้อยคอเชือกถัก	มหาลัยเชือกถัก
21	3	เครื่องแต่งกาย	ผลิตภัณฑ์ประดับมุก	นางสาวณัฐพร จิระพงศ์
22	3	เครื่องแต่งกาย	สร้อยไข่มุก	พรรฐ์สมนต์ไข่มุก

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2555

### 3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ที่ได้ระดับ 5 ดาว และ 4 ดาว ปี พ.ศ. 2555 ในจังหวัดสงขลา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีการผลิตผ้าพื้นเมืองที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของภาคใต้ ซึ่งมีจำนวน 4 กลุ่ม รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ปี 2555

ลำดับ	ดาว	หมวดผลิตภัณฑ์	ชื่อผลิตภัณฑ์	ชื่อผู้ประกอบการ
1	5	ผ้าฝ้าย	ผ้าบาติก	สงขลาบาติก
2	5	ผ้าฝ้าย	ผ้าบาติก	ทักษิณเมืองทองบาติก
3	5	ผ้าฝ้าย	ผ้าทอยกดอก	กลุ่มทอผ้าร่มไพร
4	4	ผ้าฝ้าย	ผ้าบาติก	วิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาติก 2

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2555

### 3.3 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

#### 3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถาม ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณของกลุ่มสมาชิกธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ ได้แก่ ระยะเวลาการเข้าร่วมงาน การทำเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม จำนวนสมาชิก ระยะเวลาดำเนินงาน ขนาดของกิจการ ปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือน ลูกค้านัก และแหล่งวัตถุดิบหลักที่ใช้ของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารงานกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ประธาน รองประธาน เหนรัญญิก และเลขานุการ ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ ได้แก่ ลักษณะของธุรกิจ ขนาดของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินงาน ประเภทของสินค้า ปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกกลุ่ม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ แหล่งเงินทุน วงเงินกู้ วัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินกู้ ระยะเวลาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ระยะเวลาในการขอกู้ยืม และปัญหาที่เกิดขึ้นจากแหล่งเงินทุน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการจัดการเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ

### 3.3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- (1) กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยและศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- (2) สร้างแบบสอบถาม
- (3) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม
- (4) นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างเสร็จต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
- (5) ทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
- (6) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับสมาชิกธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

### 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสาร ตำราทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ และข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกและใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับประธานรองประธาน เหนรัญญิก และเลขานุการกลุ่ม ซึ่งจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ได้กำหนดไว้

### 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ หรือ เปอร์เซนต์

f แทน ความถี่ที่สำรวจได้

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด หรือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้อธิบายผลของข้อมูล โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ  $\bar{x}$  แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$  แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อใช้อธิบายผลของข้อมูล โดยมีสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{S^2}$$

คำนวณค่าแปรปรวนได้ดังนี้

$$S^2 = \frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n-1} = \frac{\sum x_i^2 - \frac{(\sum x_i)^2}{n}}{n-1}$$

เมื่อ  $S^2$  แทน ค่าแปรปรวนตัวอย่างวัดการกระจายของข้อมูล

$X_i$  แทน ค่ากึ่งกลางของชั้นที่  $i$ ,  $i = 1, 2, \dots, k$

$\bar{X}$  แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

## บทที่ 4

### ข้อมูลของธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ศึกษา

ในการวิจัย เรื่อง การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา : ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ผ้าฝ้าย หมวคผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา ที่ผลิตภัณฑ์ได้รับการคัดสรรในระดับ 5 ดาวและระดับ 4 ดาว ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 4 กลุ่ม โดยนำเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มทอผ้าร่วมไทร อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
2. กลุ่มสงขลาบาติก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
3. กลุ่มทักยิมเมืองทองบาติก อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
4. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาติก 2 อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

#### 4.1 กลุ่มทอผ้าร่วมไทร

##### 4.1.1 ประวัติ

กลุ่มทอผ้าร่วมไทร ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มโดย นายกรั้ม สิ้นธุรัตน์ และนางสาวจงกลณี สุวรรณพรรค และคณะ เมื่อปี พ.ศ. 2545 โดยได้รับเงินทุนสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มจากสมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา เริ่มครั้งแรกมีสมาชิก 6 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 15 คน

กลุ่มทอผ้าร่วมไทรเกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มแม่บ้านในชุมชนซึ่งรวมตัวกันหลังเลิกงานจากการทำอาชีพหลัก มาทำการฝึกฝนการทอผ้าซึ่งเป็นผ้าทอมือที่มีชื่อเสียง คือ “ผ้าทอเกาะข่อ” ลักษณะเด่น คือ เป็นผ้าที่มีลวดลายในเนื้อผ้าหรือที่เรียกว่า “ผ้าทอยกดอก” ลวดลายเหล่านี้เกิดจากการผูกตะกอบังคับด้ายเส้นยืนให้ขึ้น-ลงเป็นจังหวะ มีระยะห่างตามต้องการ เมื่อสอดเส้นพุ่งเข้าไปตลอดหน้าผ้า จะเกิดเป็นลวดลายให้เห็นในเนื้อผ้า

ผ้าทอเกาะข่อ เริ่มมีการผลิตมาตั้งแต่สมัยอยุธยา เป็นผ้าเรียบ ๆ ไม่มีลาย โดยมีการชาวจีนเข้ามาสอนในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยผู้ที่ได้รับการเรียนรู้การทอผ้าจากครูชาวจีน คือ ครูยี่ แสงอรุณ ครูของคุณกรั้ม สิ้นธุรัตน์ ช่างทออาวุโสของกลุ่มทอผ้าร่วมไทร

ซึ่งปัจจุบันได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปิน OTOP ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 4 ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรมจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เดิมเกาะขอมมีฝ้ายที่ปลูกเอง ย้อมสีธรรมชาติเอง ทอด้วยกี่มือ ใช้เครื่องมือที่ เรียกว่า “ตรน” แทนกระสวย และสมัยก่อนที่เกาะขอมเคยทอผ้ามีลายเชิงด้วย โดยได้รับการถ่ายทอดจากครูยี่ แสงอรุณ ซึ่งเรียนรู่วิชานี้จากชาวจีนเชียงใหม่สองคน ซึ่งไม่ปรากฏชื่อแน่ชัด แต่คนเกาะขอมเรียกกันต่อ ๆ มาว่า “ครูยี่สุน” (หรือยี่หล่น) กับ “ครูพุดดิน” ครูชาวจีนยังสอนชาวเกาะขอมให้ทอผ้าด้วยกี่กระตุกเป็นครั้งแรกและคงใช้สืบเนื่องมาจนกระทั่งทุกวันนี้ นอกจากนั้นยังสอนการย้อมเส้นใยด้วยสีเคมีด้วย

ในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 เส้นใยที่ใช้ในการผลิตหยากรทำให้เคยมีทหารญี่ปุ่นนำถุงเท้าจำนวนมากมาขอแลกกับน้ำดื่มที่เกาะขอม ชาวเกาะขอมเลยใช้วิธีเลาะเส้นใยจากถุงเท้ามาใช้ทอผ้าแทน พอหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 คนที่อยู่อาศัยบนเกาะขอมมีจำนวนลดน้อยลง และผู้คนหันไปนิยมใช้ผ้าจากโรงงานมากกว่าผ้าเกาะขอม ทำให้ผ้าเกาะขอมถูกลืมเลือนไป และตัวคุณกร็มนเองก็หยุดการทอผ้าไปนานกว่า 30 ปี และได้ถูกรื้อฟื้นขึ้นใหม่ใน ปี 2517 โดยสมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สาขาจังหวัดสงขลา นำโดยคุณหญิงชื่นจิตต์ สุขุม ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ทำการค้นหาและรวบรวมช่างทอผ้ารุ่นเก่าฝีมือดีหลายคนรวมทั้งคุณกร็มนให้มาช่วยกันถ่ายทอดความรู้ให้แก่ช่างทอรุ่นใหม่ ถึงแม้เวลาจะผ่านมานานแล้วแต่คุณกร็มนก็ยังสามารถจดจำวิธีการเก็บดอก ผูกลายได้เป็นอย่างดี และนำมาเขียนเป็นแผนภาพแสดงการยกตะกอขึ้น-ลง ให้กับคนรุ่นหลังได้เห็นชัดเจนทำให้ผ้าทอเกาะขอมที่หายสาบสูญมานานหลายสิบปี ได้หวนกลับมาคืนสู่ตลาดอีกครั้ง เกิดช่างรุ่นใหม่ที่หันมายึดอาชีพการทอผ้ามากขึ้น หลังจากนั้นมาราว ๆ สิบกว่าปี ผ้าทอเกาะขอมก็กลับมาชบเซาอีกครั้ง เนื่องจากการสร้างสะพานติณสูลานนท์ข้ามทะเลสาบสงขลาเชื่อมระหว่างเกาะขอมกับตัวเมือง ทำให้การคมนาคมสะดวกขึ้น คนรุ่นใหม่จึงนิยมไปทำงานในเมืองกันมากขึ้นทำให้การทำผ้าทอลดลง

ต่อมาเจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยคุณอัญชลี ทองคง ได้เข้าไปศึกษาเก็บข้อมูลผ้าทอเกาะขอมในปี 2535 และเก็บรวบรวมข้อมูลช่างทอผ้าที่เหลืออยู่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงได้ทำการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการทอผ้าของคนเกาะขอมขึ้นมาใหม่ เพื่อมิให้ผ้าเกาะขอมสูญหายไปอีกครั้งเป็นครั้งที่สอง โดยรับความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งในครั้งนี้มีคุณกร็มนเป็นที่ปรึกษาคนสำคัญของกลุ่มทอผ้าและเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาคนสำคัญ เนื่องจากคุณกร็มนยังสามารถจดจำลวดลายและวิธีการเก็บดอกได้ดีและยังชอบคิดค้นลายใหม่ๆ เช่น ลายดอกพิกุลหรือลายจันทร์หอมที่ประยุกต์มาจากลายลูกแก้ว เป็นต้นซึ่งความพยายามในครั้งนี้นำประสพผลสำเร็จ ผ้าทอเกาะขอมกลายเป็นสุดยอดสินค้า OTOP ในปี พ.ศ. 2549 และ

ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติสาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม ประจำปี พ.ศ. 2557 โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรมและกระทรวงวัฒนธรรม

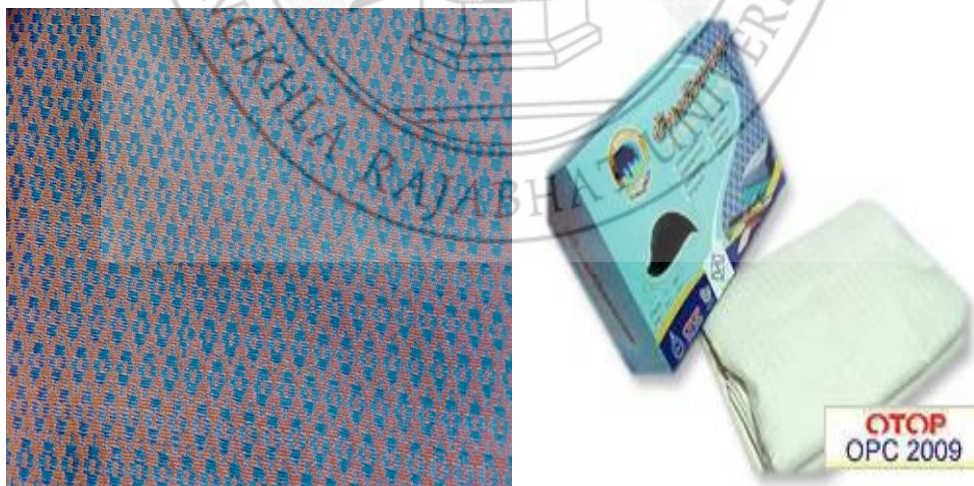
ปัจจุบันกลุ่มทอผ้าในเกาะขอมมีหลายกลุ่มซึ่งกลุ่มทอผ้าร่วมไทรก็เป็นกลุ่มหนึ่ง ที่ทำการทอผ้า โดยเส้นใยที่ใช้ทอผ้าส่วนใหญ่เป็นไหมประดิษฐ์ ย้อมด้วยสีเคมี มีบ้างที่ทอด้วย ฝ้ายแต่มีจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากช่างทอส่วนใหญ่จะสั่งซื้อวัตถุดิบต่าง ๆ จากตัวแทน จำหน่ายรายใหญ่ในเกาะขอม ส่วนลวดลายในเนื้อผ้าของผ้าเกาะขอมเกิดจากการผูกตะกร้อยด้าย เส้นยืน ปรากฏลายซ้ำ ๆ กันไปตลอดทั้งผืน ซึ่งยากต่อการแยกลวดลายเฉพาะถิ่นเกาะขอม ออกจากลวดลายผ้าทอยกดอกของท้องถิ่นอื่น ๆ เพราะช่างทอก็มักจะหยิบยืมลายกันทั่วไป แต่ ลายที่มีชื่อเสียงของผ้าทอเกาะขอม คือ ลายราชวัติซึ่งเป็นลายเก่าแก่ และเป็นลายที่ได้รับ พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 7 เมื่อครั้งมีผู้นำผ้าจากเกาะขอม ไปทูลเกล้าฯถวาย (สิรินทร์ ใจเที่ยง, 2558)

#### 4.1.2 ที่ตั้ง

กลุ่มทอผ้าร่วมไทร ตั้งอยู่ เลขที่ 53/1 หมู่ 5 บ้านท่าไทร ตำบลเกาะขอม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90100 โทรศัพท์ 089-6589529, 081-6082756

#### 4.1.3 ผลิตภัณฑ์และการจัดจำหน่าย

ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าคลุมไหล่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าทอยกดอก ผ้าทอมือ กลองใส่ทิชชู กระเป๋า ของชำร่วย เป็นต้น จำหน่ายทั้งปลีกและส่ง จำหน่ายตามสถานที่ราชการจัดให้ และ จัดจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่ม



ภาพที่ 4.1 ผ้าทอยกดอก



ภาพที่ 4.2 ผ้าปูโต๊ะ



ภาพที่ 4.3 ผ้าทอมือ





ภาพที่ 4.4 กล่องใส่ทิชชู



ภาพที่ 4.5 ของชำร่วย

#### 4.1.4 การบริหารงานกลุ่ม

กลุ่มทอผ้าร่วมไทรมีการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ โดยยึดหลักประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเป็นสำคัญ ยึดหลักคุณธรรม ทำตามหลักสามัคคีธรรม ชื่อสัตย์ สุจริต ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง พึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการเฉลี่ยผลประโยชน์และรายได้ตามผลงานของแต่ละคน ซึ่งสมาชิกกลุ่มมีรายได้ต่อคนต่อเดือนประมาณ 4,000 – 10,000 บาท/คน/เดือน

นอกจากนี้ ทางกลุ่มยังได้รับการคัดเลือกเข้ารับรางวัลในปี พ.ศ. 2557 เนื่องจากมีการสืบสานภูมิปัญญาด้านการทอผ้าพื้นเมืองให้เป็นเอกลักษณ์ประจำเกาะยอ สร้างรายได้ให้กับสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปหัตถกรรม มีการบริหารจัดการกลุ่มอย่างเข้มแข็ง ปัจจุบันกลุ่มทอผ้าร่วมไทรมีการบริหารงานโดย

คุณจงกลณี	สุวรรณพรรค	ประธานกลุ่ม
คุณยมนา	สินธุรัตน์	ฝ่ายการตลาด

## 4.2 กลุ่มสงขลาบาติก

### 4.2.1 ประวัติ

กลุ่มสงขลาบาติก เกิดจากคุณสุรศักดิ์ ศิริโวหาร ซึ่งเก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์จากการเป็นนักศึกษาคณะศิลปศาสตรมหาวิทาลัยราชภัฏสงขลา มาทำธุรกิจผ้าบาติก และได้รับแรงบันดาลใจมาจากการเล่าเรียนด้านศิลปะ โดยมองว่าสินค้าบาติกของภาคใต้มีมาก แต่สินค้าไม่ได้มีการพัฒนาในตัวผลิตภัณฑ์เลย ซึ่งแตกต่างจากผ้าทางภาคเหนือที่จะมีการพัฒนาและยกระดับในตัวผลิตภัณฑ์อยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ผลงานขึ้นชื่อและมีชื่อเสียงในหลาย ๆ จังหวัด และทำให้เห็นความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ในแต่ละภาค

กลุ่มสงขลาบาติก เปิดดำเนินการมาประมาณ 10 ปี มีเครื่องหมายการค้าที่ได้มาตรฐานถูกต้องและมีคุณภาพ มีตราสินค้าเป็นของตัวเอง ทำให้สินค้ามีคุณภาพและเป็นการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดสงขลา ถือได้ว่าเป็นร้านดั้งเดิมที่จำหน่ายและทำผ้าบาติกวาดลวดลายกับมือของตัวเอง ลายที่วาดส่วนใหญ่จะเป็นลายดอกไม้ที่เกี่ยวกับภาคใต้ งานทุกชิ้นจะเน้นความประณีต มีคุณภาพสูง ส่วนการตัดเย็บจะมีกลุ่มผู้เย็บผ้าเป็นผู้จัดทำ โดยชิ้นงานแต่ละชิ้นจะมีการควบคุมคุณภาพซึ่งจัดเป็นงาน OTOP ที่มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

### 4.2.2 ที่ตั้ง

กลุ่มสงขลาบาติก ตั้งอยู่เลขที่ 591 ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90000 E-Mail : songkhlaBatik@hotmail.com

### 4.2.3 ผลิตภัณฑ์และการจัดจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสงขลาบาติกที่จำหน่ายจะเน้นผ้าชิ้นสำหรับตัดชุด เพราะจะมียอดขายสูงโดยส่วนใหญ่จะจำหน่ายให้กับสถานที่ราชการและภาครัฐอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าในเทศกาลต่าง ๆ เช่น ลายหมีแพนด้า ช่วงช่วงกับหลินฮุ่ย ลายสถานที่สำคัญ ๆ ของแต่ละจังหวัด ซึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจะแตกต่างจากร้านอื่น ๆ เนื่องจาก คิดลายเอง มีการใช้วัสดุที่สั่งมาจากกรุงเทพฯ เป็นสีของเยอรมันแท้ ๆ มีความปลอดภัยสูงไม่ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคในเวลาที่ย้อมลูกเพราะเป็นสีที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ทางร้านยังมีการรับประกันคุณภาพของสินค้าว่าเมื่อซักแล้วสีจะไม่ตก มีรูปแบบที่แตกต่างในด้านการออกแบบ มีรูปแบบที่หลากหลายและยังมีราคาถูกกว่าร้านค้านอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพของชิ้นงาน ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานราชการ เช่น โรงเรียน เทศบาล อบต. อบจ. ตามพื้นที่อำเภอและท้องถิ่นต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง

นอกจากนี้ทางกลุ่มยังมีการผลิตและจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ได้แก่ ผ้าบาติก เสื้อผ้าบาติก สำเร็จรูป ผ้าชิ้นสำหรับตัดกระโปรง ผ้าพันคอ ผ้าคาดผม กระเป๋า โคมไฟ เครื่องประดับสตรี ของชำร่วย เป็นต้น โดยจัดจำหน่ายที่กลุ่ม ศูนย์ OTOP จังหวัดพัทลุง กระบี่ สุราษฎร์ธานี เครื่องขายการตลาดที่อิมแพ็ค อารีนา กรุงเทพฯ และตามงานแสดงสินค้าทั่วไป



ภาพที่ 4.6 สถานที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์



ภาพที่ 4.7 ผ้าชิ้นบาติก



ภาพที่ 4.8 ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก

#### 4.2.4 การบริหารงานกลุ่ม

การบริหารงานของกลุ่มจะมีลักษณะการทำธุรกิจรูปแบบเจ้าของคนเดียว โดยทำการว่าจ้างพนักงานซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นรุ่นน้องที่จบจากคณะเดียวกันมาทำงานร่วมกัน โดยการจ่ายค่าจ้างตามปริมาณงานที่ทำ ซึ่งไม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์อะไรในการว่าจ้างทำงาน เพียงแต่ขอให้มีความรัก มีความถนัด และมีฝีมือประณีตในงานแต่ละชิ้นงานที่ทำ มีความรับผิดชอบทุกอย่างต่องานที่ลูกค้าสั่งทำก็เพียงพอแล้ว

#### 4.3 กลุ่มทักซิธเมืองทองบาติก

##### 4.3.1 ประวัติ

กลุ่มทักซิธเมืองทองบาติก ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2548 โดยเริ่มมาจาก คุณรุ่งทิวา ธนัทธกุล ซึ่งมีอาชีพรับซื้อผ้าพื้นเมืองของภาคต่าง ๆ ที่ผลิตในประเทศไทยมาจำหน่ายในจังหวัดสงขลา ต่อมาลูกค้าในภาคใต้มีความต้องการผ้าบาติกเป็นจำนวนมาก จึงได้สั่งซื้อผ้าบาติกมาจำหน่ายเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจำหน่ายผ้าพื้นเมือง แต่ปรากฏว่าผ้าบาติกที่สั่งมาจำหน่ายมีแบบไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้า ทำให้คุณรุ่งทิวา ธนัทธกุล เกิดความคิดที่จะรวบรวมสมาชิกในท้องถิ่นที่มีความชำนาญในการทำผ้าบาติกมารวมตัวกัน จัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อทำการผลิตผ้าบาติกขึ้นมาจำหน่ายเอง เพื่อให้ตรงตามความต้องการ

ของลูกค้า เมื่อรวบรวมสมาชิกได้แล้วจึงได้ตั้งกลุ่มผ้าบาติกขึ้นมา โดยใช้ชื่อว่า “กลุ่มทักขิน เมืองทองบาติก”

ในระยะแรก ทางกลุ่มจะรับทำผ้าบาติกที่มีลักษณะเป็นผ้าชิ้นเท่านั้น โดยทำตาม ที่ลูกค้าสั่ง โดยมีได้มีการตัดเย็บหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อย่างอื่น ต่อมาทางกลุ่มได้มีการพัฒนาลายผ้าบาติกขึ้นมาเรื่อย ๆ และเริ่มมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นแบบต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้าคลุมไหล่ ปลอกหมอน สมุดโน้ต กล่องกระดาษทิชชู เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2549 กลุ่มได้ทำการจดทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product : OTOP) และได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (มผช.)



ภาพที่ 4.9 ใบอนุญาต/ใบรับรองการจดทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP

ในปี พ.ศ. 2552-2553 ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกได้รับการคัดสรรผลิตภัณฑ์ในระดับ 4 ดาว



OPC ปี 2552 ระดับ 4 ดาว

OPC ปี 2553 ระดับ 4 ดาว

ภาพที่ 4.10 ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่ได้รับ ระดับ 4 ดาวในปี 2552 และ 2553



OPC ปี 2555 ระดับ 5ดาว

ภาพที่ 4.11 ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่ได้รับ ระดับ 5 ดาวในปี 2555

ในปี พ.ศ. 2555 กลุ่มได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ในการประกวดแผนธุรกิจดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2555 ของจังหวัดสงขลา และผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกได้รับการคัดสรรผลิตภัณฑ์ในระดับ 5 ดาว

วิสัยทัศน์: สร้างงานผ้าบาติกให้คุ้มค่ากับความต้องการของลูกค้าและให้เป็นที่รู้จักในภูมิภาค

พันธกิจ: ผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ผลิตให้ได้คุณภาพตามความต้องการของลูกค้า ผลิตสินค้าและส่งงานให้ได้ทันตามกำหนด รักษาคุณภาพให้สม่ำเสมอ ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักในภูมิภาคภายใน 2 ปี

เป้าหมายธุรกิจ: ผลิตสินค้าให้มากขึ้น ขยายตลาดให้ทั่วภูมิภาค เป็นผู้นำในการผลิต

เป้าหมายการตลาดและลูกค้า: เป้าหมายสำคัญของการตลาดและลูกค้า คือ การจัดจำหน่ายสินค้าให้ได้มากที่สุดและทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับลูกค้า และพัฒนาลูกค้า ขจรมาสู่การเป็นลูกค้าประจำ และต้องศึกษาข้อมูลว่าตลาดต้องการสินค้าประเภทไหนบ้าง และผลิตตามที่ตลาดต้องการ โดยมีการกำหนดเป้าหมายภายใน 1 ปี ดังนี้

- (1) เพิ่มยอดขาย ร้อย ละ 10
- (2) เพิ่มส่วนครองตลาด ร้อยละ 5
- (3) เพิ่มกำไร ร้อยละ 10

ลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย: ลูกค้าเป้าหมายของกลุ่มทักซิโม่เมืองทองบาติก ส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าที่มาสั่งทำผ้าบาติกเป็นลวดลายเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่

- (1) ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- (2) บุคคลวัยทำงาน
- (3) นักท่องเที่ยว
- (4) กลุ่มแม่บ้าน

กลยุทธ์ด้านการค้า: มีการกำหนดราคาโดยใช้กลยุทธ์การตั้งราคาสินค้าให้ต่ำกว่าคู่แข่ง แต่ผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพเท่ากับหรือสูงกว่าผู้ผลิตรายอื่น

กลยุทธ์ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย:

- (1) จำหน่ายให้สมาชิกภายในกลุ่ม
- (2) จำหน่ายตามงานแสดงสินค้า
- (3) จำหน่ายตามร้านค้าส่งทั้งในภูมิภาคและต่างภูมิภาค
- (4) จำหน่ายให้ตัวแทนจำหน่ายหน่วยงานราชการในจังหวัด

กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาด:

- (1) ให้ส่วนลดการค้าเมื่อซื้อในปริมาณมาก
- (2) ให้เครดิตลูกค้าประจำที่ทำการติดต่อซื้อขายมาเป็นระยะเวลานาน
- (3) ให้คูปองส่วนลดในการซื้อสินค้าในครั้งต่อ ๆ ไป
- (4) ให้บริการหลังการขายโดยการสอบถามถามความพึงพอใจต่อสินค้าผ่านทางโทรศัพท์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ซื้อไป และหากมีการชำรุดเสียหายก็จะมีบริการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ใหม่ตามที่ลูกค้าต้องการ

การผลิต: ด้านการผลิตทางกลุ่มมีการแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านการจัดซื้อและจัดหาวัตถุดิบ จะจัดหาวัตถุดิบให้ได้ราคาถูกและมีคุณภาพเพื่อทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง
- (2) ด้านการผลิตผ้าบาติก จะมีฝ่ายตรวจสอบคุณภาพอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานก่อนทำการส่งมอบให้กับลูกค้า
- (3) ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์และสถานที่ทำการผลิต จะมีการดูแล บำรุงรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย
- (4) ด้านบรรจุภัณฑ์และการจัดส่ง จะมีการตรวจสอบสินค้าก่อนบรรจุและส่งงานให้กับลูกค้าได้ทันตามเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก: การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีผลต่อการบริหารงานของกลุ่มสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของกลุ่มทักซิณเมืองทองบาดิก

<p><b>จุดแข็ง</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ผลิตภัณฑ์มีราคาต่ำกว่าคู่แข่งขั้นแต่มีคุณภาพดีเมื่อเทียบกับคู่แข่งขั้น</li> <li>2. สามารถผลิตสินค้าได้ตามที่ลูกค้าต้องการ</li> <li>3. สามารถส่งงานได้ทันตามเวลาลูกค้ากำหนด</li> <li>4. มีลูกค้าประจำ</li> <li>5. ใช้ผ้า สี น้ำยาเคลือบกันสีตกที่มีคุณภาพ</li> <li>6. การจัดทำลายจะไม่ซ้ำ โดยส่วนใหญ่จะเน้นงาน 1 ลาย ผลิต 1 ตัว</li> <li>7. มีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ</li> <li>8. มีการผลิตแบบครบวงจรตั้งแต่ฝืนผ้าจนถึงการแปรรูปจนเป็นผ้าบาดิกสำเร็จรูป</li> </ol>	<p><b>จุดอ่อน</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไม่มีร้านจำหน่ายเป็นของกลุ่มเอง</li> <li>2. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไม่มีจำหน่ายในท้องถิ่น</li> <li>3. การผลิตไม่ทันต่อความต้องการของตลาด</li> <li>4. สินค้าสำเร็จรูปมีวางจำหน่ายในร้านน้อย</li> </ol>
<p><b>โอกาส</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. หน่วยงานราชการในพื้นที่ให้การสนับสนุนผ้าพื้นเมือง ทำให้กลุ่มมียอดการผลิตและสั่งซื้อผ้าบาดิกจากหน่วยงานราชการในปริมาณที่เพิ่มขึ้น</li> <li>2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้เข้ารับการอบรม ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำมาปรับปรุงการผลิตผ้าบาดิกของกลุ่มได้ดีขึ้น</li> </ol>	<p><b>อุปสรรค</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. มีคู่แข่งขั้นมาก</li> <li>2. ผ้าพิมพ์ที่ผลิตจากโรงงานมีราคาต่ำกว่าการผลิตผ้าบาดิกซึ่งทำด้วยแรงงานฝีมือ</li> <li>3. ลูกค้าบางรายไม่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างผ้าพิมพ์ที่ผลิตจากโรงงานกับการผลิตด้วยมือ</li> <li>4. ในฤดูฝน อากาศชื้น ส่งผลกระทบต่อการผลิตทำให้ผ้าแห้งช้า</li> </ol>

#### 4.3.2 ที่อยู่

กลุ่มทักซิณเมืองทองบาดิก ตั้งอยู่ เลขที่ 16 ถนนทักซิณเมืองทอง 2 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 โทรศัพท์ 074-445919, 081-4788397 Email: tha\_499@hotmail.com

ด้านการผลิต ตั้งอยู่เลขที่ 16 ถนนทักซิณเมืองทอง 2 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110



ด้านการทำผลิตภัณฑ์แปรรูป ตั้งอยู่ เลขที่ 84 หมู่ที่ 1 ตำบลโรง อำเภอกะเสสินธุ์  
จังหวัดสงขลา 90270

ด้านการจัดจำหน่ายจะมีการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ร้านเมืองใต้ เกาะขอ (ป่าลิม 2)  
จังหวัดสงขลา

#### 4.3.3 ผลิตภัณฑ์และการจัดจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มทำการผลิตและจำหน่ายได้แก่ ผ้าบาติกและผลิตภัณฑ์แปรรูปจาก  
ผ้าบาติก เช่น เสื้อ ผ้าคลุมไหล่ ปกอกหมอน หมอนอิง สมุดโน้ต ก่องกระดาษทิชชู เป็นต้น  
โดยจัดวางจำหน่ายที่ร้านเมืองใต้ เกาะขอ (ป่าลิม 2) และตามงานแสดงสินค้าต่าง ๆ



ภาพที่ 4.12 การวางจำหน่ายที่ร้านเมืองใต้ เกาะขอ (ป่าลิม 2)



ภาพที่ 4.13 ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปผ้าบาติก



ภาพที่ 4.14 ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกและหมอนอิง



ภาพที่ 4.15 ผลิตภัณฑ์กระเป๋า



ภาพที่ 4.16 ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าบาติก



ภาพที่ 4.17 ตราสินค้า

#### 4.3.4 การบริหารงานกลุ่ม

กลุ่มทักษะเมืองทองบาดึก มีการบริหารงาน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- ด้านการบริหารงาน ประกอบไปด้วย :-

นางรุ่งทิวา	ธนธิธิกุล	ประธาน
นายนิทัศน์	ตรีศานนท์	รองประธาน
นางสาววาลิกา	ธนธิธิกุล	ดูแลด้านการเงิน
นางสาวภาวิกา	มโนสันต์	ดูแลด้านการตลาด
นางสาวดวงตา	วงศ์จินดา	ดูแลด้านการผลิต

- ด้านการบริหารการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ประกอบไปด้วย :-

นางนฤมล	บัวกิ่ง	ดูแลด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์
นางรัตนา	มีปิด	ดูแลด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์
นางนัจฉรินทร์	มีปิด	ดูแลด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์
นายปรารธนา	บัวกิ่ง	ดูแลด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์

#### 4.4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาศิก 2

##### 4.4.1 ประวัติ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาศิก 2 เกิดจาก ราษฎรในหมู่บ้านบางเขียด ซึ่งประกอบอาชีพหลัก คือ ทำนา ทำสวน (ไร่ นา สวนผสม) ประมงชายฝั่งทะเลสาบสงขลา มีปลาเล็กปลาน้อย กุ้งขาว ปลาที่หาได้ราคาตกต่ำเพราะตัวเล็ก ๆ ชาวบ้านเรียกว่า” ปลาเป็ด” ราษฎรในหมู่บ้านนี้ เมื่อเสร็จจากฤดูเก็บเกี่ยวข้าว มักออกไปทำงานรับจ้างในโรงงานแปรรูปอาหารภายในอำเภอ ภายในจังหวัด

ต่อมา นางสาวพิมพ์ศิริ โชติช่วง ได้นำความรู้การทำผ้าบาติก มาสอนให้ราษฎร ในหมู่บ้านบางเขียด โดยได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำผ้าบาติก จากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา เนื่องจาก นางสาวพิมพ์ศิริ โชติช่วง มีความสามารถในการออกแบบลวดลาย การเขียนผ้าแบบต่าง ๆ ตามสมัยนิยมของท้องตลาด จึงทำให้ชาวบ้านมีความสนใจในการทำผ้าบาติกมาร่วมเข้าเป็นสมาชิก เนื่องจาก ทำให้สมาชิก มีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้จนถึงปัจจุบัน

กลุ่มได้พัฒนาการทำผ้าบาติกมาเป็นการตัดเย็บเสื้อสำเร็จรูป และรับจ้างตัดเย็บ โดยใช้ผ้าบาติกที่ทางกลุ่มผลิตขึ้นมาและสร้างภาคีเครือข่ายในเรื่องการตัดเย็บผ้าบาติก เป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ด้วย

##### 4.4.2 ที่ตั้ง

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาศิก 2 ตั้งอยู่ เลขที่ 37 หมู่ 3 ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา โทรศัพท์ 089-4689179

##### 4.4.3 ผลิตภัณฑ์และการจัดจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกของกลุ่มจะมีจุดเด่น คือ มีสีเข้มและติดทนนาน สีสด และ ต้มด้วยน้ำเกลือ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิต และสามารถนำผลิตภัณฑ์ไปเป็นของฝากได้ในทุกโอกาส นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

ในการผลิตของกลุ่มจะเน้นความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ใช้แรงงานในท้องถิ่น ผลิตโดยใช้ภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นได้รับประโยชน์ และเป็นการสร้างความร่วมมือสามัคคีกันระหว่างคนในชุมชน ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

กระบวนการผลิตผ้าบาติกของกลุ่มมีวิธีการผลิต ดังนี้

วัตถุดิบและส่วนประกอบ: สีตามต้องการ เกลือ น้ำสะอาด 2 ลิตร ผ้าคอนตัน หม้อต้มเทียน ปากกาเขียน และปากกาเพ้นท์สี

ขั้นตอนการผลิต:

- 1) จิ้งผ้าที่ต้องการทำผืนผ้าบาติกให้ผ้าตั้ง
- 2) วาดลวดลายตามต้องการ
- 3) ลงเทียนในพื้นที่ว่างจากการเขียนลวดลาย(น้ำเทียนต้องอุ่นเสมอ)
- 4) ลงสีในพื้นที่ไม่ลงเทียน
- 5) พักให้สีแห้งประมาณ 2 ชม.
- 6) นำผ้าต้มให้เทียนละลาย
- 7) ล้างด้วยน้ำสะอาด 3-5 ครั้ง ผึ่งให้แห้ง
- 8) รีดให้เรียบ น้ำไปตัดเย็บได้ตามต้องการ

เทคนิค/เคล็ดลับในการผลิต: ควรใช้ผ้าคอนตันเพราะเขียนสีลงเทียนง่าย สีติดทนทาน ต้มผ้าควรใส่เกลือ 1 ช้อนชา เพราะจะทำให้สีติดได้

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ได้แก่ ผ้าบาติก เครื่องแต่งกายที่ทำจากผ้าบาติกโดยมีการจัดจำหน่ายภายในจังหวัดและต่างจังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา กระบี่ และภูเก็ต และสถานที่ท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน



ภาพที่ 4.18 ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก

#### 4.4.4 การบริหารงานกลุ่ม

กลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ โขติช่วงบาติก 2 มีการบริหารกลุ่มเป็นลักษณะการประกอบการแบบวิชาศึกษาศาสตร์ขนาดกลางและขนาดย่อม มีกรรมการในการบริหารงานกลุ่มดังนี้

1. นางกฤษณา จันทรัตน์
2. นางสาวไพรัตน์ คงแก้ว
3. นางสาวอภิญา บาลอุบล
4. นางสาวอัมพิกา บุญพิพัฒน์
5. นางประพิศ พรหมมะณี
6. นางละเมียด ทองมาก
7. นางสุนันทา ไหมวัด
8. นางสาวพิมพ์สิริ โขติช่วง
9. นางสมถวิล ตราโชติ





## บทที่ 5

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา : ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยด้วยตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับ ดังนี้

1. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 5.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 6 รูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

## 5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ที่ได้ระดับ 5 ดาว และ 4 ดาว ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 55 คน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวนและร้อยละ รายละเอียดดังตารางที่ 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6 และ 5.7

ตารางที่ 5.1 เพศของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	38	69.09
ชาย	17	30.91
รวม	55	100

จากตารางที่ 5.1 สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 69.09 และเป็นเพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.91

ตารางที่ 5.2 อายุของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	10	18.18
25-34 ปี	17	30.91
35-44 ปี	10	18.18
45-54 ปี	10	18.18
55 ปีขึ้นไป	8	14.55
รวม	55	100

จากตารางที่ 5.2 สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.91 รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 อายุระหว่าง 35-44 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 และอายุระหว่าง 45-54 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

ตารางที่ 5.3 สถานภาพของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	25	45.46
สมรส	26	47.27
หม้าย/อย่าร้าง/แยกกันอยู่	4	7.27
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.3 สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 47.27 รองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 45.46

ตารางที่ 5.4 ระดับการศึกษาของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	37	67.27
ปริญญาตรี	18	32.73
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.4 สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 67.27 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 32.73

ตารางที่ 5.5 อาชีพหลักของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	16	29.09
นักเรียน/นักศึกษา	10	18.18
เกษตรกร	10	18.18
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	14.55
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	7	12.73
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	4	7.27
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.5 สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 29.09 รองลงมาประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 และอาชีพเกษตรกร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

ตารางที่ 5.6 รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	9	16.36
5,000-10,000 บาท	1	1.82
10,001-15,000 บาท	1	1.82
15,001-20,000 บาท	8	14.55
20,001-25,000 บาท	4	7.27
25,000 บาท ขึ้นไป	32	58.18
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.6 สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 25,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 58.18 รองลงมามีรายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.36 และมีรายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 15,001-20,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 14.55

ตารางที่ 5.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกจากการเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบล  
หนึ่งผลิตภัณฑ์

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการเข้าร่วมกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	27	49.09
5,000-10,000 บาท	14	25.46
10,001-15,000 บาท	3	5.45
15,001-20,000 บาท	6	10.91
20,001-25,000 บาท	3	5.45
25,000 บาท ขึ้นไป	2	3.64
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.7 สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีรายได้จากการเข้าร่วมกลุ่มเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 49.09 รองลงมามีรายได้จากการเข้าร่วมกลุ่มเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 5,000-10,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25.46

สรุป สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.09 มีอายุระหว่าง 25-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.91 สถานภาพสมรส ร้อยละ 47.27 จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 67.27 ประกอบอาชีพหลักทำธุรกิจ/ค้าขาย ร้อยละ 29.09 มีรายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 25,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.18 และมีรายได้จากการเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 49.09

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ที่ได้ระดับ 5 ดาว และ 4 ดาว ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 55 คน ได้แก่ รายชื่อกลุ่มที่เข้าร่วม ระยะเวลาการเข้าร่วม การทำเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม จำนวนสมาชิก ระยะเวลาดำเนินงาน ขนาดของกิจการ ปริมาณขายเฉลี่ยต่อเดือน ตลาดที่สำคัญและแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, และ 5.16.

ตารางที่ 5.8 ชื่อกลุ่มที่สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ชื่อกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มทอผ้าร่มไทร	18	32.73
กลุ่มทักยิมเมืองทองบาดิก	16	29.09
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาดิก 2	11	20.00
กลุ่มสงขลาบาดิก	10	18.18
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.8 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมกลุ่มทอผ้าร่มไทร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 32.73 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มทักยิมเมืองทองบาดิก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 29.09 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาดิก 2 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และกลุ่มสงขลาบาดิก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

ตารางที่ 5.9 ระยะเวลาที่สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ระยะเวลาร่วมงานกับกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	0	0
1-2 ปี	0	0
3-4 ปี	0	0
มากกว่า 4 ปี	55	100
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.9 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกทั้งหมดจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นระยะเวลามากกว่า 4 ปี

ตารางที่ 5.10 อาชีพในการเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

อาชีพในการเข้าร่วมกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพเสริม	36	65.45
อาชีพหลัก	19	34.55
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.10 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมกลุ่มเพื่อทำเป็นอาชีพเสริม จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 65.45 รองลงมาทำเป็นอาชีพหลัก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 34.55

ตารางที่ 5.11 จำนวนสมาชิกของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

จำนวนสมาชิกในกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10 คน	11	20
10-20 คน	44	80
21-30 คน	0	0
31-40 คน	0	0
41-50 คน	0	0
มากกว่า 50 คน	0	0
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.11 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกส่วนใหญ่รับรู้ว่ากลุ่มมีสมาชิก 10-20 คน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และรับรู้ว่ากลุ่มมีสมาชิกต่ำกว่า 10 คน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 5.12 ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	0	0.00
5-10 ปี	37	67.27
11-15 ปี	18	32.73
มากกว่า 15 ปี	0	0.00
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.12 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกส่วนใหญ่รับรู้ว่ากลุ่มดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 5-10 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 67.27 รองลงมาสมาชิกรับรู้ว่ากลุ่มดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 11-15 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 32.73

ตารางที่ 5.13 ขนาดของกิจการ (เงินทุนหมุนเวียน) ของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบล  
หนึ่งผลิตภัณฑ์

ขนาดของกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000 บาท	21	38.18
100,000-150,000 บาท	34	61.82
150,001-200,000 บาท	0	0.00
มากกว่า 200,000 บาท	0	0.00
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.13 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์  
ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกส่วนใหญ่ระบุว่ากลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนระหว่าง  
100,000-150,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 61.82 และมีเงินทุนหมุนเวียนต่ำกว่า  
100,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 38.18

ตารางที่ 5.14 ปริมาณขายเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ปริมาณขายเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	0	0.00
5,000 –10,000 บาท	0	0.00
10,001 –15,000 บาท	27	49.09
15,001 –20,000 บาท	0	0.00
20,001 –25,000 บาท	0	0.00
มากกว่า 25,000 บาท	28	50.91
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.14 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภท  
ผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกส่วนใหญ่ระบุว่ากลุ่มมีปริมาณการขายเฉลี่ยต่อ  
เดือนมากกว่า 25,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 50.91 และมีปริมาณการขายเฉลี่ยต่อ  
เดือน ระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 49.09



ตารางที่ 5.15 ตลาดของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ตลาดที่สำคัญ/ลูกค้าหลักของกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ขายตามคำสั่งซื้อ/สั่งทำ	55	100
ขายปลีก	0	0
ขายส่ง	0	0
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.15 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกทั้งหมดรับรู้ว่าคุณุ่มมีการขายสินค้าตามคำสั่งซื้อ/สั่งทำ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 5.16 แหล่งวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

แหล่งวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้ตอนล่าง	27	49.09
ภายในจังหวัดสงขลา	18	32.73
จังหวัดอื่น ๆ ภายในประเทศ	10	18.18
ต่างประเทศ	0	0.00
<b>รวม</b>	<b>55</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5.16 กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณุ่มมีการจัดหาแหล่งวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตมาจากจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้ตอนล่าง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 49.09 รองลงมาจากภายในจังหวัดสงขลา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 32.73 และจากจังหวัดอื่น ๆ ภายในประเทศ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

**สรุป** กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมกลุ่มทอผ้าร่วมไทร ร้อยละ 32.73 รองลงมาเข้าร่วมกลุ่มทักย้อมเมืองทองบาดิก ร้อยละ 29.09 และสมาชิกทั้งหมดเข้าร่วมกลุ่มมากกว่า 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่ทำเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 65.45 สมาชิกของแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณุ่มมีสมาชิก 10-20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 5-10 ปี ร้อยละ 67.27 มีขนาดของกิจการ (เงินทุนหมุนเวียน) 100,001-150,000 บาท ร้อยละ 61.82

ปริมาณขายเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 50.91 ลูกค้าหลักของกลุ่มทั้งหมด เป็นการขายตามคำสั่งซื้อ/สั่งทำ ร้อยละ 100 โดยมีแหล่งวัตถุดิบมาจากจังหวัดใกล้เคียง ในภาคใต้ตอนล่าง ร้อยละ 49.09

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ไปในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทั้ง 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มทอผ้าร่มไทร กลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักยัดเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โชติช่วงบาติก 2 แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ รายละเอียดดังตารางที่ 5.17 และข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ รายละเอียดดังตารางที่ 5.18

ตารางที่ 5.17 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

รายละเอียด	กลุ่มร่มไทร	กลุ่มสงขลาบาติก	กลุ่มทักยัดเมืองทองบาติก	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาติก 2
ลักษณะธุรกิจ	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	กลุ่มเจ้าของรายเดียว	กลุ่มเจ้าของรายเดียว	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ขนาดของกิจการ	ขนาดย่อม	ขนาดย่อม	ขนาดย่อม	ขนาดย่อม
ระยะเวลาดำเนินงาน	14 ปี	15 ปี	11 ปี	8 ปี
ประเภทของสินค้า	ผ้าทอยกดอก ผ้าปูโต๊ะ ผ้าทอมือ ผลิตภัณฑ์จาก ผ้าทอมือ ฯลฯ	ผ้าบาติก เสื้อสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์จาก ผ้าบาติก ฯลฯ	ผ้าบาติก เสื้อสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์จาก ผ้าบาติก ฯลฯ	ผ้าบาติก เสื้อสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์จาก ผ้าบาติก ฯลฯ
ปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือน	100,000 บาท	70,000 บาท	50,000 บาท	40,000 บาท
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกกลุ่ม	7,000 บาท	5,000 บาท	5,000 บาท	5,000 บาท

จากตารางที่ 5.17 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา มีดังนี้

1) ลักษณะธุรกิจ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทั้ง 4 กลุ่ม มีการจดทะเบียนกลุ่มดังนี้ กลุ่มร่มไทรมีการจดทะเบียนกลุ่มในลักษณะของกลุ่มผู้ผลิตชุมชน กลุ่มสงขลาบาติกและกลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก จดทะเบียนกลุ่มในลักษณะเจ้าของรายเดียว และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โขติช่วงบาติก 2 จดทะเบียนกลุ่มในลักษณะของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2) ขนาดของกิจการ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มร่มไทร กลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โขติช่วงบาติก 2 เป็นกิจการขนาดย่อม เนื่องจากมีสมาชิกกลุ่มน้อยกว่า 50 คน

3) ระยะเวลาดำเนินงาน กลุ่มสงขลาบาติกมีระยะเวลาดำเนินงานประมาณ 15 ปี กลุ่มร่มไทร ประมาณ 14 ปี กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก ประมาณ 11 ปี และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โขติช่วงบาติก 2 ประมาณ 8 ปี

4) ประเภทของสินค้าที่ทำการผลิต กลุ่มร่มไทรจะมีการผลิตสินค้าที่สำคัญที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ คือ ผ้าทอยกดอก ผ้าปูโต๊ะ ผ้าทอมือ และผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ ส่วนกลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โขติช่วงบาติก 2 จะมีลักษณะการผลิตสินค้าที่เหมือน ๆ กัน คือ ผ้าบาติก เสื้อสำเร็จรูปบาติก และผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติก

5) ปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มร่มไทรเป็นกลุ่มที่มีปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือนสูงสุด คือ ประมาณ 100,000 บาท รองลงมา คือ กลุ่มสงขลาบาติก ประมาณ 70,000 บาท กลุ่มทักษิณเมืองทอง ประมาณ 50,000 บาท และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โขติช่วงบาติก 2 ประมาณ 40,000 บาท

6) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกกลุ่ม สมาชิกกลุ่มร่มไทร มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 7,000 บาท สมาชิกกลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โขติช่วงบาติก 2 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 5,000 บาท

ตารางที่ 5.18 ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบล  
หนึ่งผลิตภัณฑ์

รายละเอียด	กลุ่มร่วมไท	กลุ่มสงขลาबाट	กลุ่มทักษิณ เมืองทองबाट	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน โชติช่วงबाट 2
แหล่งเงินทุน	เงินปันผลยอดเยี่ยม จากสมาชิก	เงินทุนส่วนตัว กู้ยืม SME Bank	เงินทุนส่วนตัว	เงินทุนส่วนตัว กู้ยืม SME Bank
วงเงินกู้	-	300,000 บาท	-	100,000 บาท
วัตถุประสงค์ ในการขอวงเงินกู้	-	ทุนหมุนเวียน จัดซื้อวัตถุดิบ	-	ทุนหมุนเวียน จัดซื้อวัตถุดิบ
ระยะเวลาเข้าถึง แหล่งเงินทุน	-	ไม่เกิน 6 เดือน	-	ไม่เกิน 6 เดือน
ระยะเวลาใน การขอกู้ยืมเงิน	-	5 ปี	-	3 ปี
ปัญหาที่เกิดขึ้น จากแหล่งเงินทุน	-	ขาดหลักทรัพย์ ในการค้ำประกัน	-	ขาดหลักทรัพย์ ในการค้ำประกัน

จากตารางที่ 5.18 ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ  
สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา มีดังนี้

1) แหล่งเงินทุน การดำเนินธุรกิจของแต่ละกลุ่มจะมีแหล่งเงินทุนที่แตกต่างกัน  
ดังนี้ กลุ่มร่วมไท มีแหล่งเงินทุนมาจากเงินปันผลยอดเยี่ยม (10%) ของสมาชิก โดยทางกลุ่ม  
จะหักเงินปันผลจากยอดขายสินค้าที่สมาชิกกลุ่มนำมาฝากขาย กลุ่มทักษิณเมืองทองबाट  
มีแหล่งเงินทุนมากจากเงินทุนส่วนตัว กลุ่มสงขลาबाटและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วง  
बाट 2 มีแหล่งเงินทุนมาจากเงินทุนส่วนตัวและจากการกู้ยืมธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ  
ขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank)

2) วงเงินกู้ การกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสงขลา  
बाट วงเงินกู้ยืม 300,000 บาท และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงबाट 2 วงเงินกู้ยืม 100,000  
บาท

3) วัตถุประสงค์ในการขอวงเงินกู้ กลุ่มสงขลาबाटและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน  
โชติช่วงबाट 2 มีการกู้เงิน เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อนำมาใช้  
ในการผลิตสินค้า

- 4) ระยะเวลาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน กลุ่มสงขลาบาติกและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาติก 2 ใช้ระยะเวลาการดำเนินการจัดการกู้ยืมเงินประมาณ 6 เดือน
- 5) ระยะเวลาในการขอกู้ยืมเงิน กลุ่มสงขลาบาติก มีระยะเวลาในการขอกู้ยืมเงินประมาณ 5 ปี และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาติก 2 มีระยะเวลาในการขอกู้ยืมเงินประมาณ 3 ปี
- 6) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากแหล่งเงินทุน กลุ่มสงขลาบาติกและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาติก 2 ประสบปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เนื่องจาก ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันในการขอกู้ยืม

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะ คือ ทุกกลุ่มต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้านการเงิน เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก ได้รับการสนับสนุนในช่วงของการจัดตั้งกลุ่มในระยะเริ่มแรกเท่านั้น และต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่สร้างความแตกต่างกับคู่แข่ง การจัดหาสถานที่จัดจำหน่าย และจัดหาแหล่งวัตถุดิบที่มีราคาถูก เพื่อให้ได้ต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง

ส่วนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเงินลงทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

การจัดการเงินลงทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มร่วมไทร กลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาติก 2 จะมีวิธีการจัดการเงินลงทุนหมุนเวียนแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ตามสินค้าที่ผลิต คือ กลุ่ม 1 การผลิตผ้าทอ ได้แก่ กลุ่มทอผ้าร่วมไทร กลุ่ม 2 การผลิตผ้าบาติก ได้แก่ กลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาติก 2 คือ

กลุ่ม 1 การผลิตผ้าทอ กลุ่มทอผ้าร่วมไทร มีการจัดการเงินลงทุนหมุนเวียน ดังนี้

การจัดซื้อวัตถุดิบ กลุ่มมีนโยบายในการนำเงินลงทุนมาใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อจัดสรรให้กับสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ การซื้อเส้นใยฝ้ายเป็นก๊ (1 ก๊ = 225 หลา) หรือ ประมาณ 4.5 กิโลกรัม ค่าย่น 4 หมอน ฝ้ายพุ่ง จะทยอยซื้อเพราะต้องใช้ต่างสี ราคาประมาณ 20,000 บาท การซื้อในแต่ละครั้งจะได้ของประมาณ 7 วัน แต่ไม่เกิน 1 เดือน

ในการจัดซื้อแต่ละครั้งจะเพียงพอต่อการส่งมอบให้สมาชิกกลุ่มใช้ในการผลิตในแต่ละรอบ เนื่องจาก กลุ่มมีแนวคิดวางแผนฝีมือที่สมาชิกของกลุ่มรับทำ จะทำได้ในปริมาณที่เท่าเดิม ตามกำลังที่สมาชิกกลุ่มทำได้เท่านั้น จึงไม่จำเป็นที่จะต้องสั่งซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เพิ่มขึ้นจากเดิม เนื่องจาก ในแต่ละรอบของการจัดซื้อวัตถุดิบ กลุ่มจะทำการคำนวณกำลัง การผลิตของสมาชิกไว้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ของรอบถัดไป ทำให้ไม่มีต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือ

วิธีการชำระเงินค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต กลุ่มมีนโยบายในการจัดซื้อวัตถุดิบ เป็นเงินสดเท่านั้น ไม่มีนโยบายการจัดซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ เนื่องจาก ไม่ต้องการมีภาระ ผูกพันด้านหนี้สิน โดยจะใช้วิธีการสั่งซื้อวัตถุดิบในปริมาณที่สามารถซื้อเป็นเงินสดได้เท่านั้น

นโยบายในการขายสินค้า กลุ่มมีนโยบายในการรับผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อ ของลูกค้า จะแบ่งลูกค้าออกเป็น 2 ประเภท คือ ลูกค้าที่ทางกลุ่มไม่รู้จัก จะรับทำ/ผลิต ตามคำสั่งซื้อของลูกค้าโดยลูกค้าจะต้องชำระเงินสดทั้งหมดในวันที่สั่งทำ/ผลิต และลูกค้า ที่ทางกลุ่มรู้จัก ในการสั่งทำ/ผลิตสินค้า ลูกค้าจะต้องมีการวางเงินมัดจำ 10%- 20% ของราคา ที่ตกลงกันไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละงานที่รับทำ (เพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อ วัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิต) การชำระเงินส่วนที่เหลือจะรับชำระเมื่องานเสร็จ

การจัดทำบัญชี จะใช้วิธีการจดบันทึกในสมุดทั่วไปไม่มีการจัดทำในรูปแบบ ของการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง ทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงของรายได้-ค่าใช้จ่าย ทำให้กิจการ ไม่สามารถทราบกำไรที่แท้จริงจากการดำเนินงานของกลุ่มได้เป็นเพียงการประมาณการกำไร ที่คาดว่าจะได้รับ ดังตัวอย่างการคำนวณรายได้-ค่าใช้จ่ายของการผลิตผ้าทอยกดอก จำนวน 225 หลา

**ตัวอย่าง** การรับงานตามใบสั่งทำ/ผลิต ผ้าทอยกดอก จำนวน 225 หลา

**รายได้**

ผ้าทอยกดอก (225 หลา x 130 บาท) 29,250 บาท

**ต้นทุนการผลิต**

ค่าเส้นยืน (1,400 หลา x 4 บาท) 5,600 บาท

ค่าเส้นพุ่ง (1,400 หลา x 4 บาท) 5,600 บาท

ค่าแรงงาน (225 หลา x 50 บาท) 11,250 บาท

ปันรายได้เข้ากลุ่ม (10% x 29,250 บาท) 2,925 บาท    25,375 บาท

**กำไร**

3,875 บาท

**หมายเหตุ** การผลิตผ้าทอยกดอกจำนวน 225 หลา จะใช้เวลาในการผลิตประมาณ 3 เดือน และในการผลิตจริงจะได้ผ้าทอยกดอกประมาณ 227 หลา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความชำนาญของสมาชิกแต่ละคน การคิดค่าแรงงานจะคิดตามราคาของกลุ่มเครือข่าย

**สรุป** กลุ่มร่มไทร เป็นกลุ่มเดียวที่มีการผลิตผ้าทอเป็นฝืน มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากเงินปันผลยอดขายของสมาชิก โดยจะหักเงินปันผลจากสมาชิก ร้อยละ 10 จากยอดขายเพื่อนำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัตถุดิบให้กับสมาชิกกลุ่ม โดยจะมีการวางแผนการจัดการซื้อวัตถุดิบเป็นรอบ ๆ ตามกำลังการผลิตของสมาชิกกลุ่ม และมีนโยบายในการจัดซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสดเท่านั้น ส่วนด้านการรับคำสั่งซื้อ/ผลิต ถ้าเป็นลูกค้าที่ทางกลุ่มรู้จักจะให้วางเงินมัดจำอย่างน้อยร้อยละ 10 แต่ถ้าเป็นลูกค้าใหม่ที่ทางกลุ่มไม่รู้จักจะขายเป็นเงินสดเท่านั้นและต้องชำระเงินทันทีในวันที่มีการสั่งซื้อ/ผลิต ทำให้ทางกลุ่มไม่มีปัญหาเรื่องเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากมีการบริหารงานในลักษณะของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี

กลุ่ม 2 การผลิตผ้าบาติก ได้แก่ กลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โขติช่วงบาติก 2 มีการจัดการเงินทุนหมุนเวียน ดังนี้

การจัดการซื้อวัตถุดิบ กลุ่มมีนโยบายในการจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตตามคำสั่งทำ/ผลิตของลูกค้าในแต่ละงาน ซึ่งมีปริมาณการสั่งซื้อและระยะเวลาในการสั่งซื้อวัตถุดิบแต่ละครั้งไม่เท่ากัน ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ทำให้มีต้นทุนวัตถุดิบค่อนข้างสูง เนื่องจากไม่สามารถวางแผนการสั่งซื้อในระยะยาวได้

วิธีการชำระเงินค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต กลุ่มมีนโยบายในการจัดซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ โดยส่วนใหญ่จะได้รับเครดิต 30 วัน ทำให้ไม่ได้รับส่วนลดการค้า ส่งผลให้ต้นทุนวัตถุดิบมีราคาสูง

นโยบายในการขายสินค้า กลุ่มมีนโยบายในการรับผลิตสินค้าตามคำสั่งทำ/ผลิตของลูกค้า เฉพาะลูกค้าที่กลุ่มรู้จัก หากเป็นลูกค้าใหม่จะต้องมีลูกค้าเก่าแนะนำมาจึงจะรับงาน โดยไม่มีการกำหนดจำนวนชิ้นงานขั้นต่ำที่รับทำ/ผลิต และไม่มีการกำหนดระยะเวลาการชำระเงินที่แน่นอน ลูกค้าส่วนใหญ่จะชำระเงินเมื่องานเสร็จ ทำให้กลุ่มต้องจัดหาเงินทุนหมุนเวียนจากแหล่งภายนอกมาใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิต ทำให้เกิดต้นทุนทางการเงินเพิ่มขึ้น

การจัดทำบัญชี จะใช้วิธีการจดบันทึกในสมุดทั่วไปไม่มีการจัดทำในรูปแบบของการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง ทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงของรายได้-ค่าใช้จ่าย ทำให้กิจการไม่สามารถทราบกำไรที่แท้จริงจากการดำเนินงานของกลุ่มได้ ตัวอย่างการคำนวณรายได้-ค่าใช้จ่ายในการผลิตผ้าบาติก แสดงดังตารางที่ 5.19 และ 5.20

ตารางที่ 5.19 ต้นทุนอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตผ้าบาติก

ลำดับ	อุปกรณ์	จำนวน (หน่วย)	ราคา/หน่วย	รวม (บาท)
1	เตาดัมเทียน	1	2,700	2,700
2	เฟลมไม้	70	160	11,200
3	ฟูกัน	24	20	480
4	แปลงทาสี	4	55	220
5	จัดตั้ง	10	90	900
6	ชุดเตาแก๊ส	1	200	200
<b>รวม</b>				<b>15,700</b>

**หมายเหตุ** เครื่องจักรเย็บผ้า ได้รับการส่งเสริมจากกรมอุตสาหกรรมที่มอบเครื่องจักรเย็บผ้าให้ในปี พ.ศ. 2554 มูลค่าตัวละประมาณ 100,000 บาท และมีการมาตรวจเยี่ยมและให้คำบำรุงรักษาในช่วง 3 ปีแรก ปีละ 5,000 บาท

ตารางที่ 5.20 รายได้-ค่าใช้จ่ายในการผลิตเสื้อผ้าบาติกต่อตัว

ประเภทเสื้อบาติก	ราคาขาย	ทุน	กำไรต่อตัว
เสื้อบาติก+อัดกาว (ค่าจ้างทำ)	250	150	100
เสื้อซาฟารี	350	200	150
เสื้อ-สุภาพบุรุษ	100	50	50
เสื้อ-สุภาพสตรี (แขนสั้น)	80	40	40
เสื้อ-สุภาพสตรี (แขนยาว)	120	60	60
เสื้อเชิ้ต-สุภาพบุรุษ-ผ้าไหมฟูจี (แขนสั้น)	280	180	100
เสื้อเชิ้ต-สุภาพบุรุษ-ผ้าไหมฟูจี (แขนยาว)	350	250	100
เสื้อเชิ้ต-ผ้าไหมฟูจี (สุภาพสตรี)	250	200	50



ตัวอย่าง การรับงานตามใบสั่งทำ/ผลิต เสื้อผ้าบาติก จำนวน 500 ตัว

**รายได้**

เสื้อผ้าบาติก (500 ตัว ๆ ละ 600 บาท) 300,000 บาท

**ต้นทุนการผลิต**

ค่าผ้า 44,000 บาท  
ค่าแรงช่างเย็บผ้า 75,000 บาท  
ค่าแรงช่างเย็บ 100,000 บาท  
ค่าบริหารจัดการ 5,000 บาท 224,000 บาท

**กำไร**

76,000 บาท

หมายเหตุ การผลิตเสื้อผ้าบาติก จำนวน 500 ตัว จะใช้ระยะเวลาในการทำประมาณ 2.5 เดือน

ตัวอย่าง การรับจ้างเย็บตามใบสั่งทำ/ผลิต เสื้อผ้าบาติก จำนวน 500 ตัว

**รายได้**

เสื้อผ้าบาติก (500 ตัว ๆ ละ 200 บาท) 100,000 บาท

**ต้นทุนการผลิต**

ค่าผ้าขาว (500 ตัว x 45 บาท) 22,500 บาท  
ค่าตัด (500 ตัว x 10 บาท) 5,000 บาท  
ค่าอัดขาว (500 ตัว x 10 บาท) 10,000 บาท  
ค่าทำปก (500 ตัว x 5 บาท) 2,500 บาท  
ค่าเช็กรางกระดุม (500 ตัว x 5 บาท) 2,500 บาท  
ค่าช่างเย็บ (500 ตัว x 40 บาท) 20,000 บาท 62,500 บาท

**กำไร**

37,500 บาท

หมายเหตุ การรับจ้างเย็บเสื้อผ้าบาติก จำนวน 500 ตัว จะใช้ระยะเวลาในการทำประมาณ 25 วัน

สรุป กลุ่มผลิตผ้าบาติก ทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มสงขลาบาติก กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โชติช่วงบาติก 2 มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากเงินทุน

ส่วนตัวและจากการกู้ยืมสถาบันการเงิน โดยมีการนำเงินทุนหมุนเวียนมาใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบ ซึ่งมีนโยบายในการจัดซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ ด้านการรับคำสั่งซื้อ/ผลิต จะเน้นลูกค้าที่ทางกลุ่มรู้จักและถ้าเป็นลูกค้าใหม่จะต้องมีลูกค้าเก่าแนะนำมาจึงจะรับคำสั่งซื้อ/ผลิต โดยไม่มีการเรียกเงินมัดจำจากลูกค้า ทำให้บางครั้งลูกค้าสั่งทำ/ผลิตสินค้าแล้วไม่มารับ ส่งผลกระทบต่อทางการเงินต่อกลุ่มที่ไม่สามารถวางแผนทางการเงินได้ ทำให้กลุ่มขาดสภาพคล่องในการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม

ส่วนที่ 6 รูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา

จากผลการศึกษาดูงานการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจได้ดังนี้

1. การจัดหาเงินทุน
2. การจัดสรรเงินทุน
3. การตัดสินใจนโยบายเงินปันผล

การจัดหาเงินทุน การจัดหาเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ควรจัดหาเงินทุนมาจากแหล่งเงินทุน 2 แหล่ง ได้แก่

1.) แหล่งเงินทุนจากเจ้าของกิจการ การจัดหาเงินทุนจากแหล่งเจ้าของกิจการจะเสียต้นทุนทางการเงิน (financial cost) สูง แต่จะมีความเสี่ยงทางการเงิน (financial risk) ต่ำ ได้แก่ เงินลงทุนจากสมาชิกกลุ่ม เงินปันผลจากยอดขายสินค้า เป็นต้น

2.) แหล่งเงินทุนจากการก่อหนี้ระยะสั้น การจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนระยะสั้น จะเสียต้นทุนของการจัดหาเงินทุนต่ำ เนื่องจาก เจ้าหนี้รับภาระความเสี่ยงในระยะเวลาไม่นานนัก จึงสามารถรับอัตราผลตอบแทนที่ต่ำได้ แต่ความเสี่ยงภัยในการหาเงินจะสูง เนื่องจาก มีระยะเวลาสั้นในการหาเงินมาชำระหนี้ ได้แก่ การซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ รายได้รับล่วงหน้าจากการสั่งทำ/ซื้อสินค้า เป็นต้น

**การจัดสรรเงินทุน** การตัดสินใจว่าควรจะนำเงินทุนที่ได้มาไปลงทุนอะไรบ้างและในสัดส่วนเท่าไร จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ได้แก่ ขนาดของธุรกิจ สภาพคล่องของธุรกิจ กำไรของกิจการ ขนาดของกำไร และความเสี่ยงของธุรกิจ ดังนั้น การจัดสรรเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมของธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ควรนำไปจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในส่วนที่ไม่สามารถจัดซื้อเป็นเงินเชื่อ

ได้ตามปริมาณการสั่งซื้อ/สั่งทำต่อครั้ง ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้มีต้นทุนวัตถุดิบคงค้างอยู่ซึ่งจะส่งผลเสียต่อธุรกิจ คือ ต้นทุนจม และต้นทุนการเก็บรักษา

**การตัดสินใจนโยบายเงินปันผล** นโยบายเงินปันผลมีความสัมพันธ์กับการจัดหาเงินทุนและการจัดสรรเงินทุน เพราะการจ่ายเงินปันผล คือ การนำกำไรสุทธิที่สะสมอยู่ในรูปของกำไรสะสมมาจ่ายเป็นเงินปันผลให้แก่เจ้าของธุรกิจ และยังสามารถนำไปลงทุนต่อเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงขึ้นในอนาคตได้ ดังนั้น การประกาศจ่ายเงินปันผลในอัตราเท่าใดนั้นจะต้องคำนึงถึงความต้องการใช้เงินทุนของธุรกิจในอนาคตด้วย ดังนั้น ผู้บริหารธุรกิจ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา จะต้องกำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลโดยแบ่งตามสัดส่วนร้อยละของกำไรที่ได้มาในแต่ละงวดและนำกำไรส่วนที่เหลือไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าในครั้งต่อไป

จากรูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สามารถนำมาอธิบายเป็นวงจรเงินทุนหมุนเวียน (working capital cycle) ได้ดังนี้



ภาพที่ 5.1 วงจรเงินทุนหมุนเวียน

## บทที่ 6

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง การจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา สรุปผล ได้ดังนี้

#### 6.1 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย เรื่องการจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา มีดังนี้

1. ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา จำนวน 55 คน พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.09 มีอายุระหว่าง 25-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.91 สถานภาพสมรส ร้อยละ 47.27 จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 67.27 ประกอบอาชีพหลักทำธุรกิจ/ค้าขาย ร้อยละ 29.09 มีรายได้รวม ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 25,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.18 และมีรายได้จากการ เข้าร่วมกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 49.09

2. ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากสมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา จำนวน 55 คน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมกลุ่มทอผ้าร่วมโทร ร้อยละ 32.73 รองลงมาเข้าร่วมกลุ่มทักย้อมเมืองทองบาดิก ร้อยละ 29.09 และสมาชิกทั้งหมดเข้าร่วมกลุ่มมามากกว่า 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 และทำเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 65.45 สมาชิกของแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีสมาชิก 10-20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 5-10 ปี ร้อยละ 67.27 มีขนาดของกิจการ (เงินทุนหมุนเวียน) 100,001-150,000 บาท ร้อยละ 61.82 ปริมาณขายเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 50.91 ลูกค้านักของของกลุ่มทั้งหมดเป็นการขายตามคำสั่งซื้อ/สั่งทำ ร้อยละ 100 โดยมีแหล่งวัตถุดิบมาจากจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้ตอนล่าง ร้อยละ 49.09

3. ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ไปในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทั้ง 4 กลุ่ม สรุปผล ได้ ดังนี้

3.1 กลุ่มร่มไทร มีการจดทะเบียนกลุ่มเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนขนาดย่อม ดำเนินงานมาเป็นเวลา 14 ปี มีสินค้าหลักที่จำหน่าย ได้แก่ ผ้าทอยกดอก ผ้าปูโต๊ะ ผ้าทอมือ ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ เช่น กลองทิชชู กระเป๋า กลองเครื่องประดับ สมุด กลองเครื่องเขียน เป็นต้น มียอดขายประมาณเดือนละ 100,000 บาท และสมาชิกมีรายได้จากการเข้าร่วมกลุ่มเฉลี่ยประมาณเดือนละ 7,000 บาท

3.2 กลุ่มสงขลาบาติก จดทะเบียนกลุ่มประเภทเจ้าของรายเดียวขนาดย่อม ดำเนินงานมาเป็นเวลา 15 ปี มีสินค้าหลักที่จำหน่าย ได้แก่ ผ้าบาติก เสื้อสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติก เช่น ผ้าพันคอ กระเป๋า ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น มีรายได้จากการขายเฉลี่ยเดือนละ 70,000 บาท และสมาชิกมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการเข้าร่วมกลุ่ม ประมาณ 5,000 บาท

3.3 กลุ่มทักษิณเมืองทองบาติก จดทะเบียนกลุ่มประเภทเจ้าของรายเดียวขนาดย่อม ดำเนินงานมาเป็นเวลา 11 ปี มีสินค้าหลักที่จำหน่าย ได้แก่ ผ้าบาติก เสื้อสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติก เช่น กระเป๋า กระเป๋าถุงแจ กลองทิชชู กระเป๋าเครื่องเขียน ของชำร่วย เป็นต้น มีรายได้จากการขายเฉลี่ยเดือนละ 50,000 บาท และสมาชิกมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการเข้าร่วมกลุ่ม ประมาณ 5,000 บาท

3.4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน โชติช่วงบาติก 2 จดทะเบียนกลุ่มประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดำเนินงานมาเป็นเวลา 8 ปี มีสินค้าหลักที่จำหน่าย ได้แก่ ผ้าบาติก และเสื้อสำเร็จรูป มีรายได้จากการขายเฉลี่ยเดือนละ 40,000 บาท และสมาชิกมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 5,000 บาท

4. ข้อเสนอแนะจากธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

ผู้บริหารกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลาทุกกลุ่มต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้านการเงิน เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และจัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าให้ได้เพิ่มขึ้น

5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาการจัดการเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ทั้ง 4 กลุ่ม จะแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ผลิตผ้าฝ้าย ได้แก่ กลุ่มร่มไทร และ กลุ่มผู้ผลิตผ้าบาติก ได้แก่ กลุ่ม

สงขลาบาติก กลุ่มทักซิณเมืองทองบาติก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โชติช่วงบาติก 2 โดยกลุ่มผู้ผลิตผ้าฝ้าย จะมีการวางแผนการเงินอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การรับสั่งทำ/ผลิตสินค้าแต่ละคำสั่งซื้อ จะให้ลูกค้าจ่ายเงินมัดจำล่วงหน้า ร้อยละ 10-20 ส่วนที่เหลือชำระเมื่องานเสร็จ และการรับฝากขายสินค้าจากสมาชิกกลุ่ม จะหักเงินปันผลเข้ากลุ่ม ร้อยละ 10 ของราคาขาย การจัดซื้อวัตถุดิบจะจัดซื้อตามปริมาณที่ต้องใช้ในแต่ละคำสั่งทำ/ผลิตของลูกค้า และจะซื้อเงินสดเท่านั้น ทำให้ทางกลุ่มไม่มีภาระด้านหนี้สินและต้นทุนทางการเงิน เนื่องจาก มีระบบการจัดการเงินทุนที่ดี กลุ่มผู้ผลิตผ้าบาติก จะมีเพียงกลุ่มเดียวที่ไม่มีปัญหาทางด้านการจัดการเงินหมุนเวียน ได้แก่ กลุ่มทักซิณเมืองทองบาติก โดยทางกลุ่มมีการวางแผนทางการเงิน ด้วยการขอรับเงินมัดจำล่วงหน้า ร้อยละ 10-30 จากลูกค้าที่มาสั่งทำ/ผลิตสินค้าที่ทางกลุ่มรู้จัก หากไม่รู้จักลูกค้าก็จะขอให้ลูกค้าจ่ายเงินล่วงหน้าทั้งหมดก่อนจึงจะทำการผลิตสินค้าให้ และในการจัดซื้อวัตถุดิบจะจัดซื้อเป็นเงินเชื่อ โดยได้รับเครดิตประมาณ 30 วัน ซึ่งจะเท่ากับระยะเวลาที่คาดว่าจะผลิตสินค้าเสร็จตามคำสั่งซื้อของลูกค้าและได้รับชำระเงินส่วนที่เหลือจากการวางแผนมัดจำ ทำให้ไม่มีปัญหาด้านการจัดการเงินหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ส่วนกลุ่มสงขลาบาติกและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โชติช่วงบาติก 2 จะประสบปัญหาภาระหนี้สินจากการกู้ยืมเงิน ทั้งนี้ เนื่องจากขาดการบริหารงานที่ดี เช่น การรับคำสั่งซื้อ/ผลิตในแต่ละครั้งไม่มีการทำสัญญาและไม่มีการกำหนดวงเงินมัดจำไว้ ซึ่งในบางครั้งลูกค้าสั่งซื้อ/ผลิตสินค้าไว้แต่เมื่อทางกลุ่มผลิตสินค้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว ลูกค้าไม่มารับสินค้าเนื่องจากไม่มีข้อผูกมัดในการสั่งซื้อ/ผลิต ทำให้ทางกลุ่มต้องนำสินค้าที่ผลิตเสร็จไปจำหน่ายเองซึ่งไม่เป็นที่ต้องการของตลาด และในการผลิตสินค้าแต่ละคำสั่งซื้อก่อให้เกิดต้นทุนวัตถุดิบที่ต้องใช้ในการผลิต ทำให้กลุ่มประสบปัญหาขาดทุนจากการขายสินค้าดังกล่าว และไม่มีเงินหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ จึงจำเป็นต้องขอกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกซึ่งการขอกู้ยืมจากสถาบันการเงินจะต้องจัดหาหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้และใช้ระยะเวลาในการกู้ประมาณ 6 เดือน ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มหยุดชะงักเนื่องจากขาดเงินหมุนเวียน

6. รูปแบบการบริหารจัดการเงินหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1. การจัดหาเงินทุน จากแหล่งเงินทุนเจ้าของกิจการและการก่อหนี้ระยะสั้น
2. การจัดสรรเงินทุนให้กับการจัดซื้อวัตถุดิบและการจัดซื้อสินค้า และ
3. นโยบายเงินปันผลในการแบ่งเงินปันผลกำไรให้แก่สมาชิกและการนำกำไรส่วนที่เหลือมาใช้เป็นเงินหมุนเวียนในกิจการ

## 6.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การจัดการเงินหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา สามารถแบ่งการอภิปรายผล

ออกได้เป็นข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ไป

### 1. ข้อมูลด้านประชากร

สมาชิกกลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา จำนวน 55 คน เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าร่วมไทร 18 คน กลุ่มทักยืมเมืองทองบาดิก 16 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาดิก 2 11 คน และกลุ่มสงขลาบาดิก 10 คน โดยทุกคนเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มมากกว่า 4 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.09 มีอายุระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 30.91 สถานภาพสมรส ร้อยละ 47.20 จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 67.27 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 29.09 รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 58.18 มีรายได้เสริมจากการเข้าร่วมกลุ่ม ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

### 2. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ทั้ง 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มร่วมไทร กลุ่มสงขลาบาดิก กลุ่มทักยืมเมืองบาดิก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาดิก 2 มีลักษณะทั่วไปของกลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มร่วมไทร เป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนขนาดย่อม ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 14 ปี ทำการผลิตผ้าทอยกดอกและผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ มีปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือน 100,000 บาท และสมาชิกกลุ่มมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000 บาท

2.2 กลุ่มสงขลาบาดิก เป็นกลุ่มเจ้าของรายเดียวขนาดย่อม ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 15 ปี ทำการผลิตผ้าบาดิก เสื้อผ้าสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์จากผ้าบาดิก มีปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือน 70,000 บาท และสมาชิกกลุ่มมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 บาท

2.3 กลุ่มทักยืมเมืองทองบาดิก เป็นกลุ่มเจ้าของรายเดียวขนาดย่อม ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 11 ปี ทำการผลิตผ้าบาดิก เสื้อผ้าสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์จากผ้าบาดิก มีปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือน 50,000 บาท และสมาชิกกลุ่มมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 บาท

2.4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาดิก 2 เป็นกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 8 ปี ทำการผลิตผ้าบาดิก เสื้อผ้าสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์จากผ้า บาดิก มีปริมาณการขายเฉลี่ยต่อเดือน 40,000 บาท และสมาชิกกลุ่มมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 บาท

### 3. ข้อมูลด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ไป

กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ในจังหวัดสงขลา ทั้ง 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มร่วมไทร กลุ่มสงขลาบาดิก กลุ่มทักยืม

เมืองบาดิกและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาดิก 2 มีการจัดการด้านการเงินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ไป ดังนี้

3.1 กลุ่มร่มไทร มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานของกลุ่มมาจากเงินปันผล ร้อยละ 10 ของยอดขายสินค้าที่ทางสมาชิกกลุ่มนำสินค้ามาฝากขาย และนำเงินปันผลที่ได้มาทำการจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิก เนื่องจากการจัดซื้อวัตถุดิบในปริมาณมาก ๆ จะทำให้ได้ราคาต้นทุนที่ต่ำลง โดยสมาชิกสามารถซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจากกลุ่มในราคาสมาชิก และเมื่อสมาชิกผลิตเสร็จก็สามารถนำสินค้ามาฝากขายที่กลุ่มได้ โดยทางกลุ่มจะหักเงินปันผล ร้อยละ 10 จากยอดขายเพื่อนำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มซึ่งเพียงพอต่อการจัดซื้อวัตถุดิบและนำมาผลิตเพื่อขาย ทำให้ทางกลุ่มไม่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก

3.2 กลุ่มสงขลาบาดิก มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานกลุ่มมาจากเงินทุนส่วนตัวและการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก ทำให้กลุ่มมีภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เนื่องจากการกู้ยืมเงินจะต้องเสียดอกเบี้ย โดยทางกลุ่มมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก ประมาณ 300,000 บาท ระยะเวลา 5 ปี เพื่อนำใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบ ซึ่งในการดำเนินการขอกู้ยืมเงินใช้ระยะเวลาประมาณ 6 เดือน เนื่องจากต้องหาหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน

3.3 กลุ่มทักษิณเมืองทองบาดิก มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานกลุ่มมาจากเงินทุนส่วนตัวและเงินมัดจำจากการสั่งทำ/ผลิตสินค้า โดยกลุ่มมีนโยบายให้ลูกค้าชำระเงินมัดจำค่าสินค้า ร้อยละ 10-30 ของงานสั่งทำจากลูกค้าที่ทางกลุ่มรู้จัก และในกรณีที่ลูกค้าใหม่ทางกลุ่มจะขอให้ลูกค้าชำระเงินค่าสินค้าทั้งหมดในวันสั่งทำ/ผลิตสินค้า เพื่อนำมาใช้หมุนเวียนในการจัดซื้อวัตถุดิบ โดยกลุ่มมีนโยบายในการจัดซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อและได้รับเครดิต 30 วัน ซึ่งคาดว่าจะผลิตสินค้าให้ลูกค้าเสร็จและจะได้รับเงินค่าขายสินค้าส่วนที่เหลือหลังหักเงินมัดจำ ทำให้ทางกลุ่มไม่ต้องจัดหาเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มเติมจากแหล่งเงินทุนภายนอก แต่จะทำให้ต้นทุนการจัดซื้อวัตถุดิบสูงกว่าการจัดซื้อด้วยเงินสด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง

3.4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโชติช่วงบาดิก 2 มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานกลุ่มมาจากเงินทุนส่วนตัวและการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก ทำให้กลุ่มมีภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เนื่องจากการกู้ยืมเงินจะต้องเสียดอกเบี้ย โดยทางกลุ่มมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก ประมาณ 100,000 บาท ระยะเวลา 3 ปี เพื่อนำใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบ ซึ่งในการดำเนินการขอกู้ยืมเงินใช้ระยะเวลาประมาณ 6 เดือน เนื่องจากต้องหาหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน



## 6.3 ข้อเสนอแนะ

### 6.3.1 ข้อเสนอแนะที่พบจากการวิจัย

#### 1. ด้านแหล่งเงินทุนหมุนเวียน

จากผลการวิจัยพบว่าแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา มาจากแหล่งเงินทุนภายในที่เกิดจากข้อตกลงของสมาชิกกลุ่มร่วมกัน ได้แก่ นโยบายกลุ่มในการกำหนดอัตราร้อยละเงินปันผลยอดขายสินค้าของสมาชิกกลุ่ม และการกำหนดวงเงิน มัดจำค่าสั่งซื้อ/ผลิตสินค้าของลูกค้า ซึ่งจากการศึกษาจะมีเพียงกลุ่มทอผ้าร่วมไทเพียงกลุ่มเดียวที่ไม่มีปัญหาในด้านการจัดการเงิน ส่วนกลุ่มอื่น ๆ พบว่ามีการใช้เงินทุนส่วนตัวและการกู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินงานซึ่งไม่สามารถจะกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเอกชนได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านหลักทรัพย์ค้ำประกัน จึงจำเป็นต้องขอกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนรัฐบาล ได้แก่ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีการให้ธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์กู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความต้องการทางการเงินและแหล่งเงินทุนในการดำเนินธุรกิจผ้าฝ้ายทอมือ ของ พิไล เลิศพงศ์พิรุพท์ (2553) ที่พบว่าแหล่งเงินทุนรัฐบาลเป็นที่ต้องการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เนื่องจากการกู้ยืมมีเงื่อนไขในการใช้บุคคลที่เป็นกลุ่มอาชีพค้ำประกันการกู้ยืมได้ แทนการจัดหาหลักทรัพย์ค้ำประกัน

#### 2. ด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน

จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา มาจากนโยบายในการบริหารงานภายในกลุ่ม ได้แก่ การจัดซื้อวัตถุดิบให้เพียงพอต่อคำสั่งซื้อ/ผลิตสินค้าจากลูกค้าในแต่ละครั้ง โดยไม่มีการสั่งซื้อวัตถุดิบล่วงหน้ามาเก็บไว้ ทำให้กลุ่มไม่มีวัตถุดิบคงเหลือ นโยบายการจัดซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสดทำให้ซื้อวัตถุดิบได้ในราคาที่ต่ำกว่าการซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าคู่แข่ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการดำเนินงานทางธุรกิจของกลุ่ม OTOP ของจงกลบดินทร์ แสงอาสภวิริย (2551) พบว่าวิธีการจัดซื้อวัตถุดิบมีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

#### 3. ด้านการจัดทำบัญชี

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่กำหนดไว้ เป็นเพียงการจดบันทึกความทรงจำของผู้ดูแลด้านบัญชี-การเงินของกลุ่มโดยไม่มีเอกสารอ้างอิงด้านรายรับ-รายจ่าย ทำให้ไม่ทราบผลการดำเนินงานกำไร(ขาดทุน)ที่แท้จริง และไม่มีการตรวจสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีที่ถูกต้อง ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มไม่ทราบผลการ

ดำเนินงานที่แท้จริง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนด้วยการคัดเลือกสมาชิกกลุ่มที่ดูแลด้านบัญชี-การเงินมาเข้ารับการอบรมการทำบัญชีที่ถูกต้องและควรมีการติดตามผลการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รับข้อมูลที่เป็นจริงในด้านรายรับ-รายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาระบบบัญชี OTOP ของภัทพร ตั้งใจกัญญาและณัฐชา วัฒนวิไล (2556) และการศึกษาของบุษบา อารีย์ (2557), ธันยมัย เจริญกุล (2557), และ วิภาดา มุกดา (2557) ที่พบว่ากลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ทำให้มีปัญหาในการคำนวณต้นทุนการผลิตที่ใช้ในการกำหนดราคาขายสินค้า

#### 4. ด้านการบริหารงานกลุ่ม

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของการบริหารจัดการที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการกลุ่ม ซึ่งสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว/ค้าขาย และผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นอาชีพเสริม ทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอและไม่มีผู้รับผิดชอบด้านการบริหารงานโดยตรง ทำให้ภาระงาน ส่วนใหญ่อยู่กับผู้นำกลุ่มบางคน ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจชุมชน ของพัชราวดี ชุกกิจคุณ (2548) พบว่าการบริหารงานที่มีคณะกรรมการและสมาชิกทำธุรกิจเป็นอาชีพเสริมจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน

#### 5. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียน

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายในจังหวัดสงขลา ประกอบไปด้วย 3 กระบวนการ คือ กระบวนการจัดหาเงิน กระบวนการจัดสรรเงิน และการกำหนดนโยบายเงินปันผล

##### 6.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านการผลิต ด้านการบัญชี-การเงิน ด้านการตลาด ด้านการบริหารงาน เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดนโยบายตลอดจนนำมาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

## บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (2544). **โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product).**

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (2556). **สถิติรายได้จากการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี 2555.**

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสงขลา (2557). **แผนยุทธศาสตร์ประชาคมอาเซียนจังหวัดสงขลา 2558-2560.**

จกมลดินทร์ แสงอาสภวิริยะ (2551). การดำเนินงานทางธุรกิจของกลุ่ม OTOP ในเขตอำเภอสันกำแพง กรณีศึกษา ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง. สาขาวิชาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

เจษฎา นกน้อย, วรณภรณ์ บริพันธ์ และสัญญา ลังแท้. (2555). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว ประเภทอาหารในจังหวัดพัทลุงและจังหวัดสงขลา. คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ฐาปนา ฉิ่งไพศาล. (2554). การจัดการการเงิน. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ขงพลเทรคดิ่ง, 2554.

ชั้นมัย เจียรกุล (2557). ปัญหาและแนวทางการปรับตัวของ OTOP เพื่อพร้อมรับการเปิด AEC. วารสารนักบริหาร ปีที่ 34 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2557.

พิไล เลิศพงศ์พิรุฬห์ (2553). ความต้องการทางการเงินและแหล่งเงินทุนในการดำเนินธุรกิจผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มผู้ผลิตผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา: กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านคอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ภัสพร ตั้งใจกตัญญู และณัฐชา วัฒนวิไล (2556). ระบบบัญชี OTOP: กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจชุมชน ตำบลคลองสี่ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

รุ่งนภา ต่อดูม (2550). ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs ในอุตสาหกรรมเกษตร ภาคการค้า ในจังหวัดยะเชิงเทรา. สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วรรณังอร วรรณิรันตรกุล (2554). การบริหารจัดการสินค้า OTOP กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง  
ระดับ 5 ดาว โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดอุดรดิติติ. วารสารบัณฑิต  
วิทยาลัย ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือนพฤศจิกายน 2554.

วิภาวี กฤษณะภุติ (2556). การจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน: การเรียนรู้จากกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม  
และทอผ้าฝ้ายในจังหวัดขอนแก่น. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฉบับ ม.ค. –  
เม.ย.56.

ศุภรณิสิริ เติมสงวนวงค์ (2554). สังกะระหังงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จทางธุรกิจของ  
ผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ในจังหวัดเชียงใหม่  
กรณีศึกษา อำเภอสันทราย. สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่.

ส่วนพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ สำนักพัฒนาอุตสาหกรรม (2557). **คุณลักษณะมาตรฐาน  
ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝืน**

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2554).  
**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙.**

สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดสงขลา (2555). **สถิติสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัด  
สงขลา ปี 2555.**

